

ŠTATISTICKÝ
ÚRAD
SLOVENSKEJ
REPUBLIKY

Sociálna ochrana v Slovenskej republike v roku 2021

(podľa metodiky ESSPROS)

DEMOGRAFIA
A SOCIÁLNA ŠTATISTIKA

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Kód: 021023

Okruh: Demografia a sociálna štatistika

Dátum: november 2023

Sociálna ochrana v Slovenskej republike v roku 2021 (podľa metodiky ESSPROS)

Sekcia sociálnych štatistík a demografie

Generálna riaditeľka sekcie: Ľudmila Ivančíková

Odbor štatistiky životnej úrovne obyvateľstva

Kontaktná osoba: Monika Rákošová, tel. +421/2/50 23 62 09

2023

Autori publikácie: Monika Rákošová

Grafická úprava (obálky): Tomáš Miško

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Informačný servis

Lamačská cesta 3/C

840 05 Bratislava 45

tel. +421/2/50 23 63 35, +421/2/50 23 63 39

e-mail: info@statistics.sk

www.statistics.sk

ISBN 978-80-8121-915-3 (online)

Rozmnožovanie obsahu tejto publikácie, ako aj jednotlivých častí, v pôvodnej alebo upravenej podobe pre komerčné účely, je možné len s písomným súhlasom Štatistického úradu SR. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

OBSAH

	strana
Úvod	1
1. Príjmy a výdavky na sociálnu ochranu	2
1.1. Príjmy na sociálnu ochranu v SR	3
1.2. Výdavky na sociálnu ochranu v SR	5
1.2.1. Výdavky na účel choroba/zdravotná starostlivosť v SR	8
1.2.2. Výdavky na účel zdravotné postihnutie (invalidita) v SR	10
1.2.3. Výdavky na účel staroba v SR	12
1.2.4. Výdavky na účel pozostalí v SR	15
1.2.5. Výdavky na účel rodina/deti v SR	17
1.2.6. Výdavky na účel nezamestnanosť v SR	20
1.2.7. Výdavky na účely bývanie a sociálne vylúčenie v SR	23
2. Výdavky na dôchodky v SR	26
3. Počet poberateľov dôchodkov s elimináciou duplicity v SR	28
4. Zdroje údajov a informácií	31
5. Literatúra	31

Skratky a symboly

ESSPROS - The European System of integrated Social Protection Statistics (Európsky systém integrovanej štatistiky sociálnej ochrany)

AZÚ - administratívne zdroje údajov

ES - Európske spoločenstvo

EÚ - Európska únia

HDP - Hrubý domáci produkt

mil. - milión

MF SR - Ministerstvo financií SR

MIRRI SR - Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

MO SR - Ministerstvo obrany SR

MPSVR SR - Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MS SR - Ministerstvo spravodlivosti SR

MV SR - Ministerstvo vnútra SR

NISD - neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam

SAD - Slovenská autobusová doprava

s. c. - stále ceny

SNÚ - sektory národných účtov

SR - Slovenská republika

SZČO - samostatne zárobkovo činné osoby

VÚC vyššie územné celky

VZPS - výberové zisťovanie pracovných síl

PPS - Purchasing Power Standard (PKS - Parita kúpnej sily). Je teoretický výmenný kurz peňažných mien jednotlivých krajín, zohľadňujúci cenové hladiny nakupovaných tovarov a služieb v týchto krajinách. Je možné ho chápať aj ako cenový index porovnávajúci ceny tovarov a služieb v daných krajinách. Slúži na reálnejšie vyjadrenie rôznych ekonomických súvislostí, než aké poskytujú oficiálne výmenné kurzy peňažných mien daných krajín. Všetky údaje v publikácii vyjadrené v PKS sú platné k 14.11. 2023.

: údaje nie sú k dispozícii

0 údaj nulový alebo blízky nule

x zápis nie je možný z logických dôvodov

V tabuľkách uvedené celkové sumy čiastkových údajov nemusia vždy zodpovedať ich súčtu, nakoľko sú vypočítané z nezaokrúhlených údajov a až následne sa zaokrúhľujú.

ÚVOD

Zmluva o založení Európskeho spoločenstva¹ stanovuje podporu vysokej úrovne sociálnej ochrany a rozvoja ekonomickej a sociálnej previazanosti členských štátov ako úlohu Spoločenstva.

Z dôvodu monitorovania vývoja sociálnej ochrany v členských štátoch EÚ Európska komisia vyžaduje dostupnosť k aktuálnym a podrobným údajom a informáciám o systémoch, súčasnom stave a rozvoji sociálnej ochrany v členských štátoch. Jedným zo základných nástrojov štatistického sledovania sociálnej ochrany je **Európsky systém integrovanej štatistiky sociálnej ochrany** (metodika ESSPROS).

Počnúc rokom 2008 (referenčný rok 2006) poskytujú členské štáty EÚ údaje na základe Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 458/2007² o európskom systéme integrovanej štatistiky sociálnej ochrany (ESSPROS) a štyroch implementačných nariadení Komisie:

- Nariadenie Komisie (ES) č. 1322/2007³, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 458/2007 o európskom systéme integrovanej štatistiky sociálnej ochrany (ESSPROS), pokiaľ ide o vhodné formáty na zasielanie údajov, zasielané výsledky a kritériá merania kvality pre základný systém ESSPROS a modul o poberateľoch dôchodkov;
- Nariadenie Komisie (ES) č. 10/2008⁴, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 458/2007 o európskom systéme integrovanej štatistiky sociálnej ochrany (ESSPROS), pokiaľ ide o vymedzenie pojmov, podrobné klasifikácie a aktualizáciu pravidiel zverejňovania údajov základného systému ESSPROS a modulu o poberateľoch dôchodkov;
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 110/2011⁵ z 8. februára 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 458/2007 o európskom systéme integrovanej štatistiky sociálnej ochrany (ESSPROS), pokiaľ ide o vhodné formáty na zasielanie údajov, zasielané výsledky a kritériá merania kvality pre modul systému ESSPROS o čistých dávkach sociálnej ochrany;
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 263/2011⁶ zo 17. marca 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 458/2007 o európskom systéme integrovanej štatistiky sociálnej ochrany (ESSPROS), pokiaľ ide o začiatok zberu úplných údajov pre modul systému ESSPROS o čistých dávkach sociálnej ochrany.

Štatistický systém ESSPROS pozostáva z nasledovných modulov:

- Príjmy a výdavky na sociálnu ochranu,
- Kvalitatívne informácie (popisy programov sociálnej ochrany a popisy vyplácaných dávok),
- Počet poberateľov dôchodkov s elimináciou duplicity,
- Čisté výdavky na sociálne dávky.

Publikácia „Sociálna ochrana v Slovenskej republike v roku 2021 (podľa metodiky ESSPROS)“ zaznamenáva hlavné trendy vývoja sociálnej ochrany v Slovenskej republike za programy sociálnej ochrany. Obsahuje analýzu príjmov a výdavkov na sociálnu ochranu a údajov o poberateľoch dôchodkov v Slovenskej republike v roku 2021.

¹ https://www.slov-lex.sk/static/prilohy/SK/ZZ/2004/185/20040414_3029367-2.pdf

² <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007R0458&from=EN>

³ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007R1322&from=EN>

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008R0010&from=EN>

⁵ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0110&from=EN>

⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0263&from=EN>

1. Príjmy a výdavky na sociálnu ochranu (bez odčítania daní a sociálnych odvodov platených z dávok)

Metodika „Základného systému“ ESSPROS“ stanovuje definície a popisuje triedenie programov sociálnej ochrany za účelom zostavenia účtu systému sociálnej ochrany štátu. Systém sociálnej ochrany tvoria programy sociálnej ochrany. Podmienkou je, aby bolo možné za takto definovaný program zostaviť osobitný účet príjmov a výdavkov. Za program sa považuje zvláštny súbor pravidiel podporovaných jednou alebo viacerými inštitucionálnymi jednotkami, ktoré riadia úhradu dávok sociálnej ochrany a ich financovania. Zvláštny účet príjmov a výdavkov znamená prístup k celým a rozpisným záznamom o zdrojoch a použití počas účtovného obdobia.

Programy sociálnej ochrany sa sústreďujú výlučne na prerozdelenie a nie na produkciu. Sú podporované inštitucionálnymi jednotkami, samy inštitucionálnymi jednotkami nie sú.

Programy sociálnej ochrany v SR

Č.	Názov programu	Č.	Názov programu
1	Nemocenské poistenie	13	Sociálne poistenie - silové zložky
2	Dôchodkové poistenie - ukončený program	14	Sociálne zľavy na cestovnom
3	Poistenie v nezamestnanosti	15	Sociálne služby - VÚC
4	Zdravotné poistenie	16	Garančné poistenie
5	Štátna sociálna podpora	17	Rezervný fond solidarity
6	Štátna sociálna pomoc	18	Starobné poistenie
7	Imputované dávky - verejný sektor	19	Invalidné poistenie
8	Imputované dávky - súkromný sektor	20	Starobné dôchodkové sporenie
9	Sociálna pomoc miestnej samosprávy	21	Politiky trhu práce
10	Úrazové poistenie	22	Príspevky na dôchodkové sporenie
11	Doplňkové dôchodkové sporenie	23	Daňový bonus na dieťa
12	Sociálne služby - NISD a súkromný sektor		

Príjmy programov sociálnej ochrany sú v "základnom systéme" ESSPROS klasifikované podľa druhu (sociálne príspevky, príspevky verejnej správy, transfery z iných programov a iné príjmy) a podľa pôvodu (podľa SNÚ číselníka), tzn., z ktorých inštitucionálnych sektorov pochádzajú.

Sociálne príspevky sú náklady, ktoré vznikajú zamestnávateľom v mene ich zamestnancov alebo chráneným osobám na zabezpečenie nároku na sociálne dávky.

Príspevky verejnej správy sú náklady verejnej správy na riadenie verejných nepríspevkových programov a finančnej podpory, ktorú verejná správa poskytuje iným národným programom sociálnej ochrany

1.1 PRÍJMY NA SOCIÁLNU OCHRANU V SR

Príjmy na sociálnu ochranu v Slovenskej republike boli v roku 2021 v celkovej výške 21 405,17 mil. EUR, čo predstavuje 21,4 % z HDP. Medziročne tieto príjmy vzrástli o 16,06 %. Z pohľadu jednotlivca boli celkové príjmy na sociálnu ochranu vo výške 3 929,54 EUR na obyvateľa.

Tab. 1.1 Príjmy na sociálnu ochranu v SR podľa druhu v SR, 2021

Ukazovateľ	mil. EUR	mil. EUR s. c. 2010	EUR na obyv.	PKS na obyv.	% z príjmov spolu	% HDP	Index 2021/2020
Príjmy na sociálnu ochranu v SR podľa druhu v SR	21 405,2	17 534,0	3 929,5	4 796,9	100,0	21,4	116,1
Príjmy podľa druhu:							
Sociálne príspevky	16 285,4	13 340,2	2 989,7	3 650,9	76,1	16,5	119,1
Sociálne príspevky zamestnávateľov	10 212,4	8 365,5	1 874,8	2 289,4	47,7	10,4	108,9
v tom:							
Aktuálne sociálne príspevky	9 808,1	8 034,3	1 800,6	2 198,8	45,8	10,0	107,3
Imputované sociálne príspevky	404,3	331,2	74,2	90,6	1,9	0,4	165,8
Sociálne príspevky chránených osôb (vrátane pracujúcich dôchodcov)	6 073,0	4 974,7	1 114,9	1 361,4	28,4	6,2	141,4
v tom:							
Zamestnanci	5 260,7	4 309,3	965,8	1 179,3	24,6	5,3	148,6
Samostatne zárobkovo činné osoby	706,8	579,0	129,8	158,5	3,3	0,7	105,4
Iné osoby (dobrovoľní platitelia)	105,5	86,4	19,4	23,7	0,5	0,1	124,3
Príspevky verejnej správy	4 744,0	3 886,0	870,9	1 063,5	22,2	4,8	112,9
Iné príjmy	375,8	307,8	69,0	84,2	1,8	0,4	66,5

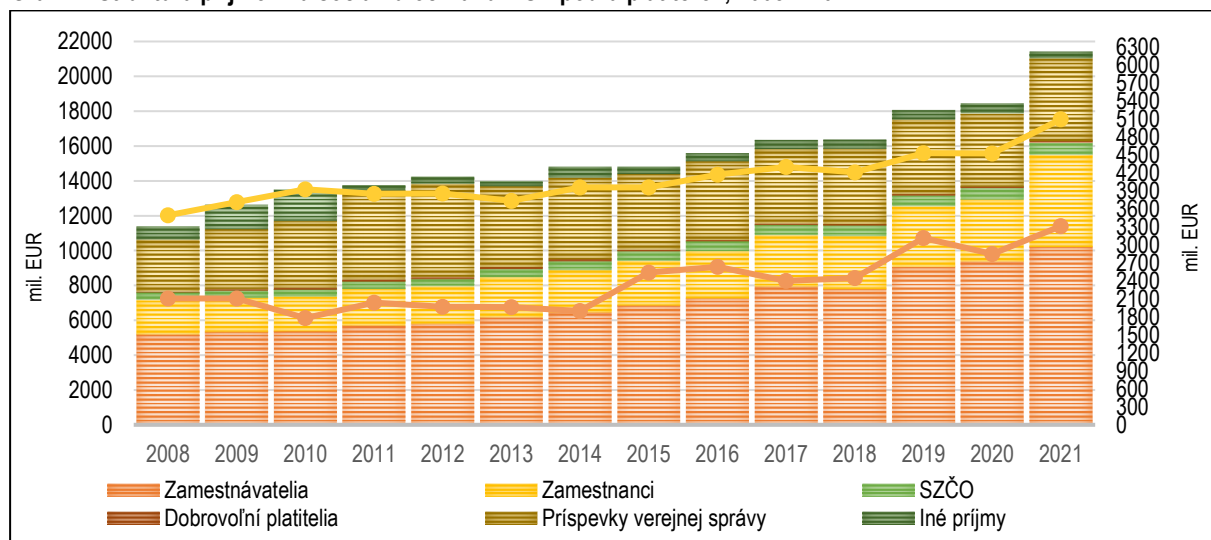
Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

¹⁾ vrátane pracujúcich dôchodcov

V tabuľke 1.1. je uvedená štruktúra príjmov na sociálnu ochranu podľa druhu. Príjmy na sociálnu ochranu sú tvorené zo sociálnych príspevkov, ktoré boli v roku 2021 v celkovej výške 16 285,43 mil. EUR, príspevkov verejnej správy (4 743,97 mil. EUR) a iných príjmov (375,76 mil. EUR).

Spomedzi týchto príjmov, najväčšie zastúpenie príjmov na sociálnu ochranu tvoria sociálne príspevky zamestnávateľov, a to 10 212,44 EUR, čo predstavuje 47,71 % z celkových príjmov. Oproti roku 2020 tieto príjmy narástli o viac ako 19 %. Najvýraznejší medziročný nárast bol pri imputovaných sociálnych príspevkoch zamestnávateľov (o 65,84 %) a príjmoch zamestnancov (o 48,62 %). Naopak „iné príjmy“ klesli medziročne o viac než 33 % a predstavujú tak 1,76 % z celkových príjmov na sociálnu ochranu podľa druhu.

Graf 1.1 Štruktúra príjmov na sociálnu ochranu v SR podľa platiteľov, 2008 – 2021

Zdroj: ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY– ESSPROS

Celkové príjmy vzrástli od roku 2008 1,8 násobne, z 11 405,2 mil. EUR v roku 2008 na 21 405,2 mil. EUR v roku 2021.

V sledovanom období 2008 až 2021 sa zamestnávateľi na štruktúre príjmov sociálnej ochrany podieľali sociálnymi príspevkami za svojich zamestnancov v rozmedzí od 39,9 % v roku 2010 do 47,71 % v roku 2021. Príspevky verejnej správy sa pohybovali od 22,8 % v roku 2020 do 37,5 % v roku 2012. Príspevky zamestnancov tvorili od 14,6 % v roku 2010 do 24,6 % v roku 2021 a sociálne príspevky SZČO boli od 3,1 % v roku 2010 do 3,8 % v roku 2015.

Tab. 1.2 Príjmy na sociálnu ochranu v SR podľa odvetví pôvodu, 2021

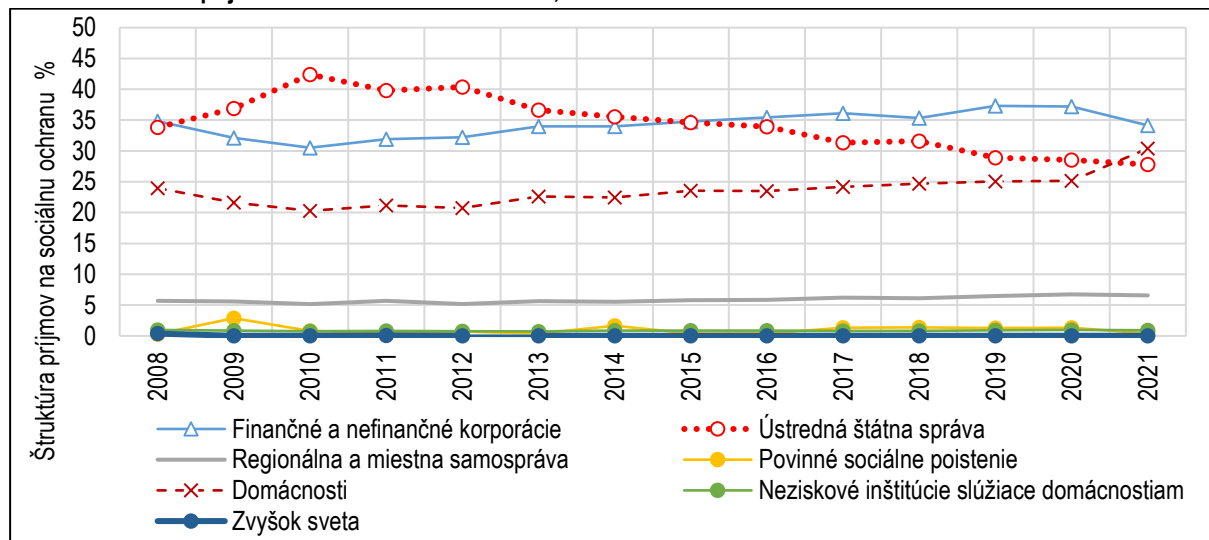
Ukazovateľ	mil. EUR	mil. EUR s. c. 2010	EUR na obyv.	PKS na obyv.	% z príjmov spolu	% HDP	Index 2021/2020
Príjmy na sociálnu ochranu v SR podľa odvetví pôvodu	21 405,2	17 534,0	3 929,5	4 796,2	100,0	21,4	116,1
Korporácie (nefinančné a finančné)	7 308,6	5 986,8	1 341,7	1 637,6	34,1	7,3	106,6
Verejná správa	7 432,1	6 098,0	1 364,4	1 665,3	34,7	7,4	110,0
Ústredná štátna správa	5 949,6	4 873,6	1 092,2	1 333,1	27,8	5,9	112,9
Regionálna štátna a miestna samospráva	1 401,7	1 158,2	257,3	314,1	6,5	1,4	112,7
Fondy sociálneho zabezpečenia	80,8	66,2	14,8	18,1	0,4	0,1	33,1
Domácnosti	6 506,1	5 329,4	1 194,4	1 457,8	30,4	6,5	140,2
Neziskové inštitúcie slúžiace domácnostiam	195,2	159,9	35,8	43,8	0,9	0,2	108,0
Zvyšok sveta (nerezidenti)	7,6	6,2	1,4	1,7	0,0	0,0	101,3

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Z pohľadu príjmov podľa sektorov národných účtov v roku 2021 všetky inštitucionálne jednotky vynaložili na systém sociálnej ochrany v SR 21 405,2 mil. EUR, čo predstavuje 21,4 % HDP. Medziročne tak tieto príjmy narástli o 16,1 %. Najväčšie zastúpenie príjmov na sociálnu ochranu podľa odvetví plyní z verejnej správy 7 432,1 mil. EUR (34,7 %), z korporácií v celkovej výške 7 308,6 mil. EUR (34,1 %) a domácností, ktorých príjmy na sociálnu ochranu boli 6 506,1 mil. EUR (30,4 %).

Na nasledujúcom grafe je vidieť štruktúru príjmov na sociálnu ochranu v časovom rade od roku 2008 až po posledný rok sledovania, rok 2021. Počas celého sledovaného obdobia tvorili korporácie najväčšie zastúpenie v oblasti príjmov na sociálnu ochranu, výnimkou bolo obdobie rokov 2009 až 2012, kedy najväčšie zastúpenie mala ústredná štátna správa. Vrchol zaznamenali v roku 2019, a to 37,3 %.

Graf 1.2 Štruktúra príjmov na sociálnu ochranu v SR, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

1.2 VÝDAVKY NA SOCIÁLNU OCHRANU V SR

Výdavky programov na sociálnu ochranu sa klasifikujú podľa typu, ktorý určuje ich povahu alebo podľa dôvodu na ich vyplatenie.

ESSPROS rozlišuje štyri hlavné kategórie výdavkov. Prvé sú výdavky na sociálne dávky, čo sú zdroje prevedené k užívateľom vo forme peňažnej hotovosti alebo tovarov a služieb. Druhá kategória výdavkov sa vzťahuje k administratívnym nákladom programu. Tretia a štvrtá kategória sa týka prevodov do iných programov a ďalšími rôznymi výdavkami.

Výdavky na sociálne dávky (hrubé) sú zapísané bez odčítania daní alebo iných povinných poplatkov platených poberateľom (napr. sociálne príspevky). Fiškálne dávky (redukcia dane zo sociálnych dôvodov poskytnutá domácnostiam) sú vo všeobecnosti vylúčené. Sociálne dávky sa členia na dávky vyplácané bez zisťovania a so zisťovaním príjmu, resp. majetku poberateľa.

Peňažná dávka je dávka (pravidelná alebo jednorazová), ktorá je vyplácaná peňažne a nepožaduje vyúčtovanie skutočných výdavkov poberateľa. Príklady peňažných dávok: všetky druhy dôchodkov, nemocenská, rodinné prídavky, dávky v nezamestnanosti, podpora v nezamestnanosti a peňažná dávka sociálnej pomoci (napr. dávky v hmotnej núdzi).

Vecné dávky sú poskytované vo forme tovarov alebo služieb. Poskytujú sa ako náhrada alebo priamo. Náhrady sú platby, ktoré refundujú prijímateľovi časť alebo celé preukázané výdavky na špecifické tovary a služby. Priamo poskytnuté dávky sú tovary a služby poskytnuté bez spoluúčasti na financovaní poberateľom. Príklady vecných sociálnych dávok sú nemocničná a ambulantná starostlivosť, liečivá na recepty, náklady na pohreb, starostlivosť o deti, domáca starostlivosť, sociálne služby s ubytovaním, rekvalifikácia a príspevkov na bývanie. Medzi vecné dávky sú začlenené aj refundované dávky (preplatené po preukázaní dokladu o zaplatení).

Administratívne náklady predstavujú náklady zaúčtované do programov za manažment a administratívu.

Transfery do iných programov (toky finančných prostriedkov medzi programami vo vnútri systému sociálnej ochrany) sú členené na dve kategórie: presmerované sociálne príspevky prerozdelené do iných programov a iné transfery do iných programov (napr. finančná výpomoc z jedného programu za účelom zníženia deficitu iného programu).

Ostatné výdavky znamenajú rôzne výdavky programov sociálnej ochrany. Tieto sa delia na platby vlastníckeho dôchodku a ostatné výdavky.

Tab. 1.3 Výdavky na sociálnu ochranu v SR, 2021 (v mil. EUR a v %)

Ukazovateľ	mil. EUR	mil. EUR s.c. 2010	EUR na obyv.	PKS na obyv.	% z výdavkov spolu	% HDP	Index 2021/2020
Výdavky na sociálnu ochranu v SR	19 407,3	15 897,4	3 562,8	4 348,5	100,0	19,4	106,1
Sociálne dávky	18 993,9	15 558,8	3 486,9	4 255,9	97,9	18,9	106,5
Sociálne dávky podľa účelov							
choroba/zdrav. starostlivosť	6 143,0	5 032,1	1 127,7	1 376,5	31,7	6,1	112,4
zdravotné postihnutie	1 411,3	1 156,1	259,1	316,2	7,3	1,4	95,5
staroba	7 691,3	6 300,3	1 412,0	1 723,4	39,6	7,7	105,4
pozostalí	830,4	680,2	152,4	186,1	4,3	0,8	99,9
rodina/deti	1 947,9	15 895,6	357,6	436,5	10,0	1,9	110,5
nezamestnanosť	757,4	620,4	139,0	169,7	3,9	0,8	96,1
bývanie	45,3	37,1	8,3	10,2	0,2	0,0	103,3
sociálne vylúčenie	167,3	137,1	30,7	37,5	0,9	0,2	107,6
Administratívne náklady	363,2	297,5	66,7	81,4	1,9	0,4	86,6
Iné výdavky	50,2	41,2	9,2	11,3	0,3	0,1	135,1

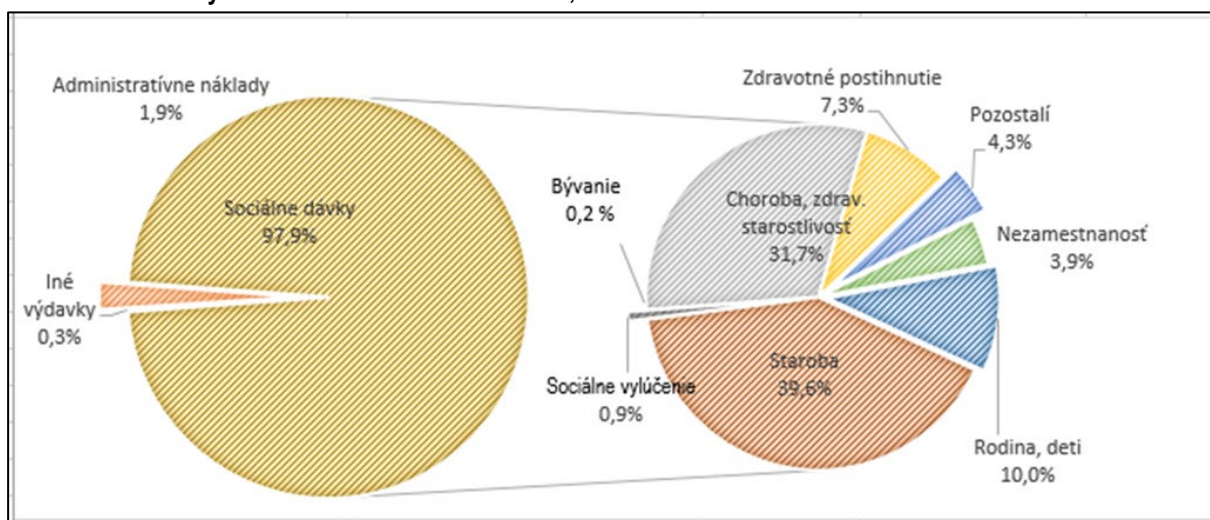
Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Celkové hrubé výdavky na sociálnu ochranu (bez odpočítania daní a sociálnych príspevkov platených poberateľmi dávok) na sociálnu ochranu v roku 2021 vzrástli medziročne o 6,1 % a dosiahli 19 407,3 mil. EUR (19,4 % z HDP, 15 441,7 mil. eur v s. c. 2010 a 3 349,5 eur na obyvateľa).

Štruktúra výdavkov na sociálnu ochranu v Slovenskej republike je tvorená zo sociálnych dávok pozostávajúcich z ôsmich účelov, administratívnych nákladov a iných výdavkov. Najväčšou skupinou výdavkov na sociálnu ochranu sú sociálne dávky podľa účelu, ktoré tvoria až 97,9 % z celkových výdavkov na sociálnu ochranu. V roku 2021 boli tieto výdavky v celkovej výške 18 993,9 mil. EUR, čo je v prepočte 3 486,9 EUR na obyvateľa za rok. Spomedzi sociálnych dávok podľa účelu boli najvyššie výdavky na účely staroba (7 691,3 mil. EUR), choroba/zdravotná starostlivosť (6 143,0 mil. EUR) a účel rodina/deti (1 947,9 mil. EUR).

V roku 2021 najvýraznejšie narástli výdavky na účel choroba, a to o 1,6 p. b., naopak najvýraznejší pokles bol u výdavkov na účel zdravotné postihnutie, o 0,9 p. b.

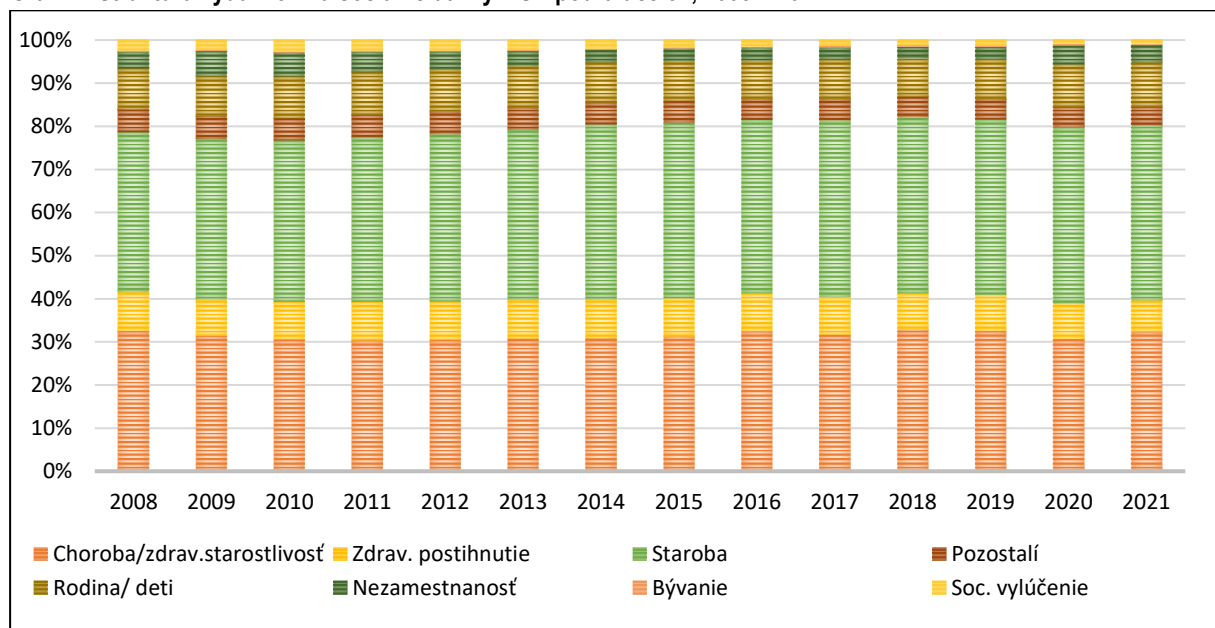
Graf 1.3 Štruktúra výdavkov na sociálnu ochranu v SR, 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

V grafe 1.4 je zobrazený časový rad výdavkov na sociálne dávky v SR podľa účelov. V sledovanom období tvoria výdavky na účel choroba a staroba najväčšie percento z celkových výdavkov na sociálne dávky. V roku 2021 najvýraznejšie narástli výdavky na účel choroba, a to o 1,6 p. b., naopak najvýraznejší pokles bol u výdavkov na účel zdravotné postihnutie, o 0,9 p. b.

Graf 1.4 Štruktúra výdavkov na sociálne dávky v SR podľa účelov, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

V roku 2021 tvorili z vyplatených dávok na sociálnu ochranu 96,2 % netestované dávky na príjem, z nich výraznejšie zastúpenie majú peňažné dávky (64,1 % z celkových výdavkov na sociálnu ochranu), periodické (pravidelné) peňažné dávky 60,4 % a jednorazové dávky 3,7 %. Jednorazové peňažné výdavky v oboch prípadoch, t. j. pri testovaných aj netestovaných dávkach na príjem zaznamenali výrazný medziročný nárast. Tento nárast bol spôsobený zmenou legislatívy v roku 2020 a presunom vyplácania 13. dôchodkov z jednotlivých príslušných funkcií do funkcie štátnych výdavkov.

V roku 2021 bol zaznamenaný celkový nárast peňažných dávok vo všetkých typoch dávok okrem jednorazových, ktoré v prepočte na obyvateľa poklesli o 11,24 p. b.

Tab. 1.4 Výdavky na sociálnu ochranu podľa typu v SR, 2021

Ukazovateľ	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% z výdavkov spolu	% HDP	Index 2021/2020
Výdavky na sociálnu ochranu podľa typu v SR	18 993,9	2 856,3	4 255,9	100,0	18,9	106,5
Netestované na príjem	18 265,0	2 746,7	4 092,6	96,2	18,2	107,0
Peňažné dávky	12 176,7	1 831,1	2 728,4	64,1	12,1	105,3
Periodické	11 468,9	1 724,7	2 569,8	60,4	11,4	105,5
Jednorazové	707,8	106,4	158,6	3,7	0,7	102,8
Vecné dávky	6 088,3	915,6	1 364,2	32,1	6,1	110,6
Testované na príjem	728,9	109,6	163,3	3,8	0,7	96,3
Peňažné dávky	308,9	46,4	69,2	1,6	0,3	79,1
Periodické	286,5	43,1	64,2	1,5	0,3	102,6
Jednorazové	22,3	3,4	5,0	0,1	0,0	20,1
Vecné dávky	420,0	63,2	94,1	2,2	0,4	114,5

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

V grafe 1.5 môžeme sledovať časový vývoj vybraných výdavkov na sociálne dávky v SR podľa typu v sume na obyvateľa, pričom graf zahŕňa obidva druhy dávok, testované aj netestované na príjem. Počas celého sledovaného obdobia sú najvýraznejšie pravidelné peňažné dávky, ktoré sa pohybujú v rozpätí od 1 187,5 EUR na obyvateľa v roku 2008 do 1 767,8 EUR v roku 2021. Ako bolo už vyššie uvedené, v roku 2021 bol zaznamenaný celkový nárast peňažných dávok vo všetkých typoch dávok okrem jednorazových, ktoré v prepočte na obyvateľa poklesli o 11,24 p. b.

Graf 1.5 Výdavky na sociálne dávky v SR podľa typu, 2008 – 2021

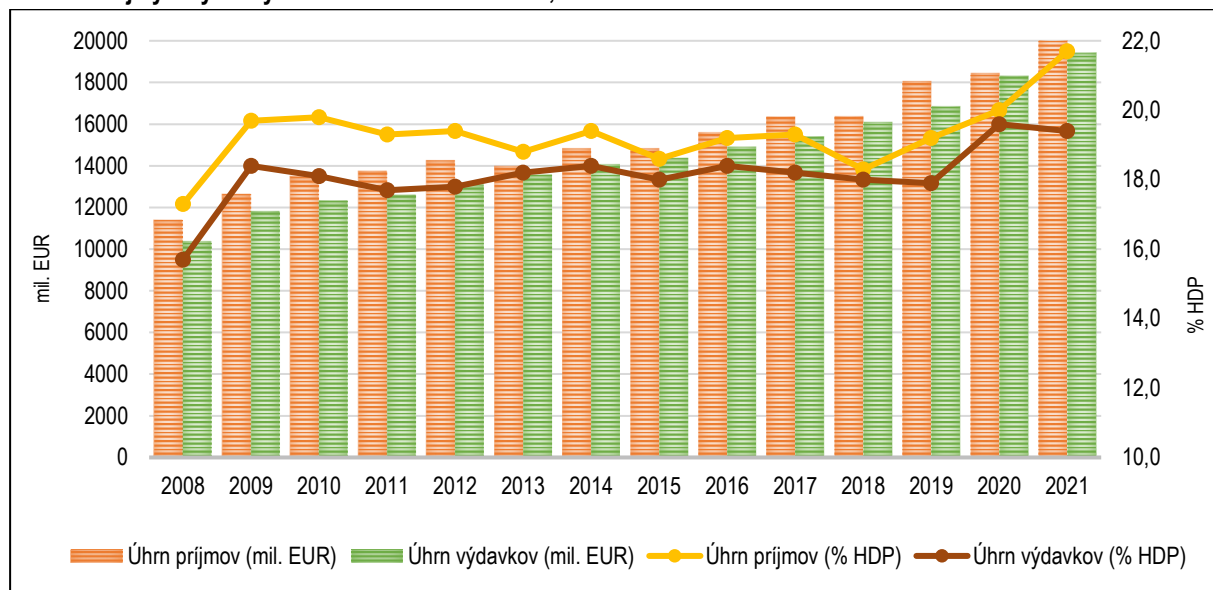
Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Pomer príjmov a výdavkov v čase je zobrazený v grafe č. 1.6. V roku 2021 predstavovali výdavky na sociálne dávky 19 407,3 mil. EUR a príjmy 21 405,2 mil. EUR. Oproti roku 2020 medziročne vzrástli najmä výdavky a to o 16 %, v prípade výdavkov to bolo nárast o 6 %. Úhm príjmov ako percento z HDP má za posledné tri roky stúpajúcu tendenciu. Od roku 2008 sledujeme kontinuálny nárast príjmov aj výdavkov v absolútnom vyjadrení.

Najvýraznejší rozdiel medzi príjmami a výdavkami bol v rokoch 2019 a 2021. Naopak najvýraznejší rozdiel v pomere výdavkov a príjmov bol v období 2006 až 2012, ako aj v roku 2021.

Graf 1.6 Príjmy a výdavky v SR na sociálnu ochranu, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

1.2.1 Výdavky na účel choroba/zdravotná starostlivosť v SR (Programy sociálnej ochrany č.: 1, 4, 7, 8, 10, 12, 13)

Účel choroba/zdravotná starostlivosť pokrýva:

- peňažné dávky, ktoré v plnej výške alebo čiastočne nahrádzujú stratu zárobkov počas dočasnej neschopnosti pracovať vzhľadom k nemoci alebo zraneniu (SR: dávky vyplácané zamestnávateľom a z nemocenského, resp. úrazového poistenia),
- zdravotnú starostlivosť poskytovanú v rámci sociálnej ochrany pre udržanie, obnovu alebo zlepšenie zdravia chránených osôb financovanú prevažne zdravotnými poisťovňami.

Platená nemocenská sú dávky vyplácané zamestnávateľom a z nemocenského, resp. úrazového poistenia. Aj platená dovolenka v prípade nemoci alebo úrazu odkázaného člena rodiny (väčšinou nezaopatrené dieťa) je zaradená pod túto položku.

Iné peňažné dávky: rôzne platby chráneným osobám súvisiace s nemocou alebo úrazom.

Lekárska starostlivosť osobitne pokrýva tovary a služby používané pri liečbe, prevencii alebo rehabilitácii, ide o vecné dávky.

Zdravotná starostlivosť o hospitalizovaného pacienta (ústavná zdravotná starostlivosť): lekárska starostlivosť poskytovaná chráneným osobám počas pobytu v nemocnici, na klinike, v sanatóriu, zariadení poskytujúcom termálnu terapiu alebo v podobnom lekárskom zariadení, vrátane nákladov na stravu a ubytovanie. Za normálnych okolností musí pacient stráviť v zariadení najmenej jednu noc.

Ambulantná zdravotná starostlivosť: lekárska starostlivosť poskytovaná chráneným osobám v ich domovoch (vrátane domovov dôchodcov), v lekárskech ordináciách alebo v ambulantných oddeleniach nemocníc alebo kliník.

Farmaceutické výrobky (priamo poskytnuté liečivá na recepty, refundácia nákladov na liečivá): podkategória ambulantnej starostlivosti, obsahuje všetky predpísané, predávané alebo priamo poskytované farmaceutické výrobky pre lekársku starostlivosť; pod tento pojem sú zahrnuté aj krv a plazma.

Iné vecné dávky: iná než lekárska pomoc poskytovaná chorým alebo zraneným ľuďom na pomoc pri denných úkonoch, ako je pomoc v domácnosti alebo v dopravných prostriedkoch.

Náklady na tovary alebo služby, ktoré musí plne hradiť pacient, nie sú zahrnuté do programu sociálnej ochrany.

Tab. 1.5 Výdavky na sociálne dávky na účel choroba/zdravotná starostlivosť v SR, 2021

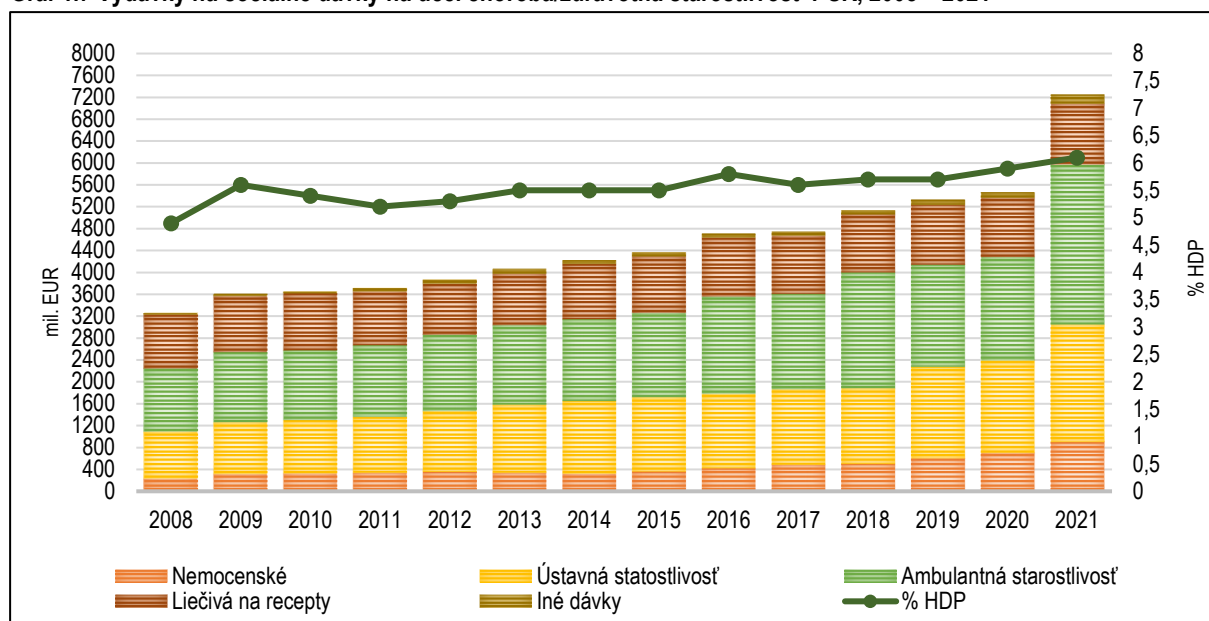
Ukazovateľ	mil. EUR	% z dávok spolu	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	Index 2021/2020
Dávky sociálnej ochrany na účel choroba/zdravotná starostlivosť	6 143,0	100,0	923,8	1 376,5	6,1	112,4
Netestované dávky na príjem	6 143,0	100,0	923,8	1 376,5	6,1	112,4
Peňažné dávky	901,3	14,7	135,5	202,0	0,9	127,3
Periodické	900,7	14,7	135,5	201,8	0,9	127,4
Nemocenská	900,3	14,7	135,4	201,7	0,9	127,4
Iné peňažné dávky	0,4	0,0	0,1	0,1	0,0	100,0
Jednorazové	0,6	0,0	0,1	0,2	0,0	82,9
Iné jednorazové dávky	0,6	0,0	0,1	0,2	0,0	82,9
Vecné dávky	5 241,8	85,3	788,3	1 174,5	5,2	110,1
Ústavná zdrav. starostlivosť	2 147,2	35,0	322,9	481,1	2,1	127,2
Priamo poskytnutá	2 147,2	35,0	322,9	481,1	2,1	127,2
Refundácia nákladov	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ambulantná zdrav. starostlivosť	2 922,6	47,6	439,5	654,9	2,9	97,2
Priamo poskytnuté liečivá na recepty	1 108,9	18,1	166,8	248,5	1,1	102,2
Iné priame poskytnutie	1 785,2	29,1	268,5	400,0	1,8	94,6
Refundácia nákladov na liečivá	26,7	0,4	4,0	6,0	0,0	82,9
Iná refundácia nákladov	1,8	0,0	0,3	0,4	0,0	88,5
Iné vecné dávky	172,0	2,8	25,9	38,5	0,2	265,0

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Výdavky v roku 2021 na účel choroba/zdravotná starostlivosť dosiahli 6 143,0 mil. EUR a medziročne sa tak zvýšili o 12,4 %. V roku 2021 sa percentuálne najvýraznejšie medziročne zvýšili netestované peňažné periodické výdavky na nemocenské (o 27,4 %), ako aj výdavok na ústavnú zdravotnú starostlivosť, ktorá taktiež medziročne narástla o 27,2 %. Tento nárast je zapríčinený situáciou s ochorením COVID-19, a teda nárastom počtu ľudí trpiacimi týmto ochorením.

Počas celého sledovaného obdobia boli výdavky na ambulantnú starostlivosť vyššie ako výdavky na ústavnú starostlivosť. V roku 2021 boli výdavky na ústavnú zdravotnú starostlivosť na úrovni 35 % a na ambulantnú starostlivosť 34,5 %.

Graf 1.7 Výdavky na sociálne dávky na účel choroba/zdravotná starostlivosť v SR, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Sociálne dávky na účel choroba a zdravotná starostlivosť podľa vyplatených dávok v mil. EUR boli druhou najväčšou sociálnou dávkou. Vo všetkých krajinách EÚ-27 predstavovali takmer 30 % zo všetkých sociálnych dávok. V medzinárodnom porovnaní najvyššie výdavky v EUR na obyvateľa s.c. 2010 boli zaznamenané v Luxembursku, Holandsku a Írsku, v ktorých výška sociálnych dávok na účel choroba a zdravotná starostlivosť v roku 2021 presahovala 4 000 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Priemerná výška týchto sociálnych dávok bola v krajinách EÚ-27 viac ako 2 436 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Slovenská republika sa umiestnila na 20. mieste svýškou sociálnych dávok na účel choroba a zdravotná starostlivosť 923,8 EUR na obyvateľa s.c. 2010.

Sociálne výdavky na účel choroba a zdravotná starostlivosť v krajinách EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 8,5 % z celkového HDP, ale vo väčšine krajín tieto sociálne dávky tvorili menej ako 7,5 % HDP. V prípade SR to bolo 6,1 % HDP. V troch krajinách (Francúzsko, Holandsko a Nemecko) sociálne dávky na účel choroba a zdravotná starostlivosť predstavovali 10 % a viac percentný podiel z celkového HDP.

Čo sa týka vývoja sociálnych dávok na účel choroba a zdravotná starostlivosť, najväčší nárast medzi rokmi 2019 a 2021 je možné zaznamenať v Lotyšsku (53,7 %) a na Cypre (46,2 %). V krajinách EÚ-27 tento rast predstavoval 14,2 %, pričom na Slovensku bol tento nárast 15,2 %.

Tab. 1.6 Medzinárodné porovnanie výdavkov na sociálne dávky na účel choroba/zdravotná starostlivosť v krajinách EÚ 27, 2019 – 2021

Dávky sociálnej ochrany na účel choroba/zdravotná starostlivosť	2019				2020				2021			
	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP
EÚ - 27 krajín (od roku 2020)	1 092 672,9	2 212,1	2 444,3	7,8	1 158 739,8	2 314,2	2 590,3	8,6	1 247 300,9	2 435,5	2 791,0	8,5
Belgicko	35 710,6	2 679,7	2 653,0	7,5	38 159,8	2 811,6	2 861,9	8,3	41 542,3	2 980,1	3 118,4	8,2
Bulharsko	2 972,8	345,3	861,8	4,8	3 368,4	391,9	956,1	5,5	3 794,2	416,1	1 065,1	5,3
Česká republika	13 890,1	1 132,3	1 878,4	6,2	15 862,4	1 282,9	2 138,7	7,4	17 918,2	1 384,3	2 371,2	7,5
Dánsko	19 986,8	3 189,4	2 394,0	6,5	21 458,3	3 344,3	2 560,5	6,9	23 632,3	3 587,0	2 803,1	6,9
Nemecko	336 806,0	3 584,0	3 764,4	9,7	346 282,2	3 646,7	3 857,9	10,2	362 407,2	3 705,4	4 011,3	10,0
Estónsko	1 316,9	753,8	1 210,1	4,7	1 384,5	793,1	1 279,5	5,0	1 574,3	862,9	1 414,2	5,1
Írsko	18 869,3	3 466,0	2 751,9	5,3	21 944,9	3 950,2	3 031,4	5,8	23 552,6	4 058,5	3 193,9	5,4
Grécko	9 772,2	941,1	1 073,9	5,3	10 131,7	987,6	1 112,0	6,1	10 805,9	1 053,6	1 214,6	6,0
Španielsko	82 370,6	1 589,0	1 812,6	6,6	92 555,0	1 775,1	1 971,0	8,3	97 770,7	1 831,5	2 088,9	8,0
Francúzsko	217 688,3	3 014,4	2 946,0	8,9	228 580,8	3 067,2	3 109,0	9,9	256 674,7	3 401,5	3 502,3	10,3
Chorvátsko	3 907,8	897,2	1 433,6	7,0	3 959,6	919,4	1 482,3	7,8	4 528,9	1 052,4	1 713,5	7,7
Taliansko	115 718,0	1 777,3	1 881,6	6,4	122 686,0	1 882,8	2 013,7	7,4	128 548,0	1 953,1	2 138,7	7,1
Cyprus	1 028,8	1 141,4	1 242,5	4,4	1 310,9	1 442,8	1 568,5	5,9	1 504,6	1 622,1	1 783,7	6,0
Lotyšsko	1 378,1	571,9	975,3	4,5	1 535,8	638,3	1 090,6	5,1	2 117,5	844,9	1 472,4	6,3
Litva	2 400,0	702,7	1 340,3	4,9	2 852,3	807,8	1 546,3	5,7	3 081,3	825,8	1 621,0	5,5
Luxembursko	3 506,3	4 815,6	3 843,7	5,6	3 971,4	5 258,4	4 092,6	6,2	4 195,5	5 409,2	4 279,6	5,8
Maďarsko	6 782,4	632,0	1 092,2	4,6	7 738,5	741,7	1 300,5	5,6	8 631,6	791,1	1 416,2	5,6
Malta	742,9	1 271,5	1 692,2	5,2	792,4	1 306,3	1 709,7	5,9	890,7	1 438,9	1 922,1	5,8
Holandsko	76 185,0	3 872,8	3 632,9	9,4	81 944,0	4 075,2	3 915,6	10,3	87 283,0	4 189,7	4 126,1	10,0
Rakúsko	30 557,7	2 872,9	2 909,5	7,7	31 726,0	2 903,7	2 998,0	8,3	35 635,4	3 182,4	3 380,6	8,8
Poľsko	26 921,9	670,2	1 245,4	5,1	29 392,2	732,7	1 384,0	5,6	33 404,3	814,8	1 559,0	5,8
Portugalsko	13 207,9	1 173,3	1 478,6	6,2	14 111,3	1 236,0	1 555,1	7,0	15 405,4	1 316,5	1 693,1	7,1
Rumunsko	9 973,6	435,6	1 020,7	4,4	10 863,9	474,2	1 140,2	4,9	10 592,0	452,6	1 126,1	4,4
Slovinsko	3 679,3	1 607,9	2 039,1	7,6	4 152,1	1 791,4	2 281,6	8,8	4 439,8	1 840,6	2 390,2	8,5
Slovenská republika	5 332,4	844,0	1 239,5	5,6	5 482,3	848,2	1 246,6	5,9	6 143,0	923,8	1 376,5	6,1
Fínsko	16 221,8	2 551,2	2 286,5	6,8	16 760,7	2 602,0	2 363,1	7,0	17 803,4	2 704,7	2 483,1	7,1
Švédsko	35 745,5	3 276,4	2 650,6	7,5	39 732,6	3 501,4	2 859,6	8,3	43 424,3	3 615,2	3 011,1	8,0

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

1.2.2 Výdavky na účel zdravotné postihnutie (invalidita) v SR (Programy sociálnej ochrany č.: 5, 6, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19)

Zdravotné postihnutie je plná alebo čiastočná neschopnosť zapojiť sa do ekonomickej činnosti alebo viesť normálny život vzhľadom k fyzickému alebo mentálnemu poškodeniu, ktoré má s najväčšou pravdepodobnosťou buď trvalý charakter alebo pretrváva po dobu dlhšiu ako je minimálne stanovené.

Účel invalidita pokrýva dávky, ktoré:

- zabezpečujú príjem osobám, ktoré nedosiahli štandardný dôchodkový vek ako je stanovený v referenčnom programe, ktorých schopnosť pracovať a zarábať peniaze je oslabená pod minimálnu úroveň stanovenú ako fyzická a mentálna invalidita,
- zabezpečujú rehabilitačné služby, ktoré sa špeciálne požadujú pre invalidov,
- zabezpečujú invalidom tovary a služby inej než lekárskej starostlivosti.

Invalidný dôchodok: pravidelné platby určené na udržanie alebo podporu príjmov človeka v prípade poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v dôsledku dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu. Poberateľ invalidného dôchodku nedosiahol zákonný/štandardný dôchodkový vek.

Predčasný dôchodok z dôvodu obmedzenej pracovnej schopnosti: pravidelné platby starším pracovníkom, ktorí odchádzajú do dôchodku pred dosiahnutím zákonného/štandardného dôchodkového veku.

Príspevok na starostlivosť: dávka platená invalidným osobám, ktoré potrebujú častú alebo trvalú pomoc, aby mohli platiť osobitné poplatky za starostlivosť (inú než lekársku starostlivosť).

Ekonomická integrácia hendikepovaných: dávky platené invalidným osobám, ak vykonávajú prácu prispôsobenú ich stavu zvyčajne v chránenej dielni alebo ak navštevujú kurzy odborného výcviku.

Iné peňažné dávky: pravidelné alebo jednorazové platby, ktoré nespádajú pod vyššie uvedené definície, akou je príležitostná podpora príjmu a podobne.

Bývanie: poskytnutie bývania prípadne stravovania invalidným osobám v príslušných zariadeniach.

Pomoc pri vykonávaní každodenných činností: praktická pomoc poskytovaná invalidným osobám na podporu ich každodenných činností. Do tejto kategórie je zahrnutá domáca pomoc rovnako ako platenie dávky osobe, ktorá sa o invalidného človeka stará.

Rehabilitácia: úhrada špecifických tovarov a služieb (iná než lekárska starostlivosť) a odborný výcvik pre ďalšiu zamestnávateľskú a sociálnu rehabilitáciu invalidných osôb. Tieto služby sa môžu poskytovať v špecializovaných inštitúciách. Tvary a služby môže poskytovať zamestnávateľ, ale keď majú slúžiť hlavne výrobnému procesu v podniku, nemali by sem byť zahrnuté. Lekárska rehabilitácia - napríklad fyzioterapia - je zahrnutá do účelu choroba/zdravotná starostlivosť.

Iné vecné dávky: rôzne služby a tovary poskytované invalidným osobám, aby im umožnili účasť na rekreačných a kultúrnych aktivitách alebo cestovať a/alebo zúčastniť sa spoločenského života, vrátane znížených cien, taríf, cestovného a podobne, ktoré sa poskytujú invalidným osobám vyslovene z dôvodov sociálnej ochrany.

Tab. 1.7 Výdavky na sociálne dávky na účel zdravotné postihnutie v SR, 2021

Ukazovateľ	mil. EUR	% z dávok spolu	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	Index 2021/2020
Dávky sociálnej ochrany na účel zdravotné postihnutie	1 411,3	100,0	212,2	316,2	1,4	95,5
Netestované dávky na príjem	1 234,5	87,5	185,6	276,6	1,2	99,8
Peňažné dávky	905,7	64,2	136,2	202,9	0,9	96,3
Periodické	891,8	63,2	134,1	199,8	0,9	96,4
Invalidný dôchodok	891,8	63,2	134,1	199,8	0,9	99,4
Jednorazové	13,9	1,0	2,1	3,1	0,0	86,9
Vecné dávky	328,7	23,3	49,4	73,7	0,3	111,0
Ubytovanie	269,3	19,1	40,5	60,3	0,3	108,9
Pomoc pri vykonávaní každodenných činností	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rehabilitácia	9,1	0,6	1,4	2,0	0,0	133,4
Iné vecné dávky	50,3	3,6	7,6	11,3	0,1	119,1
Testované dávky na príjem	176,8	12,5	26,6	39,6	0,2	73,4
Peňažné dávky	176,8	12,5	26,6	39,6	0,2	73,4
Periodické	154,5	10,9	23,2	34,6	0,2	106,1
Príspevok na starostlivosť	87,4	6,2	13,2	19,6	0,1	226,0
Iné peňažné dávky	67,1	4,8	10,1	15,0	0,1	63,0
Jednorazové	22,3	1,6	3,4	5,0	0,0	23,4
Vecné dávky	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Výdavky na účel zdravotné postihnutie v roku 2021 dosiahli 1 411,3 mil. a medziročne sa znížili o 4,5 %. V účele zdravotné postihnutie prevládali peňažné dávky financované zo sociálneho poistenia a zo štátneho rozpočtu. Najväčšie výdavky na sociálne dávky na účel zdravotného postihnutia tvoria invalidné dôchodky. V roku 2021 tieto dôchodky medziročne poklesli o 0,6 % a tvorili 63,2 % zo všetkých výdavkov na sociálne dávky na účel zdravotného postihnutia. Najvýraznejší medziročný nárast je možné vidieť pri testovaných periodických peňažných dávkach, a to konkrétne pri príspevku na starostlivosť, ktorý narástol až o 126 %.

Tab. 1.8 Medzinárodné porovnanie výdavkov na sociálne dávky na účel zdravotné postihnutie v krajinách EÚ-27, 2019 – 2021

Dávky sociálnej ochrany na účel zdravotné postihnutie	2019				2020				2021			
	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP
EÚ - 27 krajín (od roku 2020)	269 469,6	545,5	602,8	1,9	278 556,2	556,3	622,7	2,1	287 832,2	562,0	644,1	2,0
Belgicko	12 124,1	909,8	900,7	2,5	12 651,3	932,1	948,8	2,7	13 363,9	958,7	1 003,2	2,6
Bulharsko	817,2	94,9	236,9	1,3	953,4	110,9	270,6	1,5	1 118,0	122,6	313,8	1,6
Česká republika	2 543,5	207,3	344,0	1,1	2 722,4	220,2	367,1	1,3	2 865,0	221,3	379,1	1,2
Dánsko	15 248,9	2 433,4	1 826,5	4,9	16 008,7	2 495,0	1 910,2	5,1	16 931,0	2 569,8	2 008,2	4,9
Nemecko	70 034,9	745,3	782,8	2,0	74 527,0	784,8	830,3	2,2	77 805,5	795,5	861,2	2,2
Estónsko	523,5	299,6	481,0	1,9	571,8	327,6	528,4	2,1	581,3	318,6	522,1	1,9
Írsko	2 679,8	492,2	390,8	0,8	2 838,5	510,9	392,1	0,8	2 832,6	488,1	384,1	0,7
Grécko	1 977,1	190,4	217,3	1,1	1 891,2	184,4	207,6	1,1	1 906,6	185,9	214,3	1,1
Španielsko	20 412,3	393,8	449,2	1,6	20 345,8	390,2	433,3	1,8	20 996,1	393,3	448,6	1,7
Francúzsko	49 171,6	680,9	665,4	2,0	50 432,9	676,7	686,0	2,2	51 085,5	677,0	697,1	2,0
Chorvátsko	1 160,8	266,5	425,8	2,1	1 138,6	264,4	426,2	2,3	1 146,5	266,4	433,8	2,0
Taliansko	28 487,0	437,5	463,2	1,6	28 708,0	440,6	471,2	1,7	29 938,0	454,9	498,1	1,6
Cyprus	167,7	186,0	202,5	0,7	163,5	180,0	195,6	0,7	185,3	199,7	219,6	0,7
Lotyšsko	401,4	166,6	284,1	1,3	424,1	176,3	301,2	1,4	508,0	202,7	353,3	1,5
Litva	684,4	200,4	382,2	1,4	679,9	192,6	368,6	1,4	795,5	213,2	418,5	1,4
Luxembursko	1 586,2	2 178,6	1 738,9	2,5	1 700,6	2 251,6	1 752,4	2,6	1 777,0	2 291,1	1 812,6	2,5
Maďarsko	1 381,0	128,7	222,4	0,9	1 274,5	122,2	214,2	0,9	1 342,6	123,0	220,3	0,9
Malta	80,8	138,2	183,9	0,6	87,0	143,5	187,8	0,7	91,4	147,7	197,2	0,6
Holandsko	20 320,0	1 033,0	969,0	2,5	21 285,0	1 058,5	1 017,1	2,7	21 196,0	1 017,4	1 002,0	2,4
Rakúsko	6 979,8	656,2	664,6	1,8	7 048,0	645,1	666,0	1,9	7 119,9	635,8	675,4	1,8
Poľsko	5 916,6	147,3	273,7	1,1	6 017,9	150,0	283,4	1,1	6 400,2	156,1	298,7	1,1
Portugalsko	3 571,3	317,3	399,8	1,7	3 580,9	313,6	394,6	1,8	3 748,2	320,3	411,9	1,7
Rumunsko	1 979,4	86,5	202,6	0,9	1 957,3	85,4	205,4	0,9	1 941,9	83,0	206,5	0,8
Slovinsko	516,5	225,7	286,3	1,1	578,0	249,4	317,6	1,2	643,8	266,9	346,6	1,2
Slovenská republika	1 370,5	216,9	318,6	1,5	1 477,9	228,7	336,1	1,6	1 411,3	212,2	316,2	1,4
Fínsko	6 781,2	1 066,5	955,8	2,8	6 902,4	1 071,6	973,2	2,9	6 955,7	1 056,7	970,1	2,8
Švédsko	12 552,1	1 150,5	930,7	2,6	12 589,7	1 109,5	906,1	2,6	13 145,5	1 094,4	911,5	2,4

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

Sociálne dávky na účel zdravotné postihnutie vo všetkých krajinách EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 6,9 %-ný podiel z celkovej sumy na sociálne dávky. V roku 2021 v medzinárodnom porovnaní najvyššie sociálne dávky na účel zdravotné postihnutie boli zaznamenané v Dánsku, v sume 2 569,8 EUR na obyvateľa s.c. 2010. V krajinách EÚ-27 táto suma predstavovala 562,0 EUR na obyvateľa s.c. 2010, pričom SR sa umiestnila na 19. mieste s 212,2 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Sociálne dávky na účel zdravotné postihnutie v krajinách EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 2,0 % z celkového HDP, v SR tento podiel predstavoval 1,4 % HDP. Najvyšší podiel z celkového HDP bol v Dánsku, a to 4,9 %. V absolútnom vyjadrení tieto dávky vzrástli tak v krajinách EÚ-27 (o 6,8 %) ako aj v SR (o 3,0 %). Pokles sociálnych dávok na účel zdravotné postihnutie bol zaznamenaný v štyroch krajinách, najvýraznejší v Grécku o 3,6 %.

1.2.3 Výdavky na účel staroba v SR (Programy sociálnej ochrany č.: 5, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 20)

Účel staroba pokrýva dávky, ktoré:

- zabezpečujú náhradu príjmu, keď staršia osoba odíde z trhu práce do dôchodku,
- garantujú určitý príjem, keď osoba dosiahla predpísaný vek,
- hradia tovary alebo služby špecificky vyžadované osobnými alebo sociálnymi okolnosťami staršieho človeka.

Starobný dôchodok: pravidelné platby určené k a) zachovaniu príjmu poberateľa určitých profesií po odchode do dôchodku zo zárobkového zamestnania v zákonom/štandardnom veku alebo b) podpore príjmu starších osôb.

Očakávaný starobný dôchodok: pravidelné platby určené k zachovaniu príjmu užívateľa dávok, ktorý odíde do dôchodku pred dosiahnutím zákonného/štandardného veku, ako je to stanovené v príslušnom programe. K tomuto môže dôjsť so znížením alebo bez zníženia vypočítanej hodnoty starobného dôchodku.

Čiastočný dôchodok: pravidelná platba časti plného starobného dôchodku starším pracujúcim, ktorí aj naďalej pracujú, ale skracujú svoju pracovnú dobu, alebo ktorých príjem z profesionálnej aktivity je pod stanoveným stropom.

Prídavok na starostlivosť: dávka platená starším ľuďom, ktorí potrebujú častú alebo stálu pomoc na uhradenie osobitných výdavkov (na inú než lekársku starostlivosť).

Iné peňažné dávky: periodické alebo jednorazové dávky platené po odchode do dôchodku alebo kvôli starobe, ktoré nespádajú pod žiadnu z hore uvedených definícií, ako sú kapitálové čiastky platené osobám nespĺňajúcim celkom požiadavky na pravidelný starobný dôchodok, alebo tým, ktorí sa zúčastnili programu založeného len k úhrade kapitálu pri odchode do dôchodku.

Bývanie: úhrada ubytovania a niekedy stravovania osobám v dôchodku buď v špecializovaných zariadeniach (domovy dôchodcov, opatrovateľské domy), alebo tým, ktorí zostali s rodinou.

Pomoc pri vykonávaní každodennej činnosti: praktická pomoc poskytovaná starým ľuďom pri vykonávaní ich každodennej činnosti. Do tejto kategórie je zahrnutá aj domáca pomoc, rovnako ako vyplácanie podpory osobe, ktorá sa stará o staršiu osobu.

Iné vecné dávky: rôzne tovary a služby pre dôchodcov, ktoré im umožnia účasť na rekreačných a kultúrnych aktivitách, cestovanie a/alebo účasť na spoločenskom živote. Toto zahŕňa zníženie cien, taríf a cestovného pre starobných dôchodcov, ktoré sa výlučne poskytujú na sociálnu ochranu.

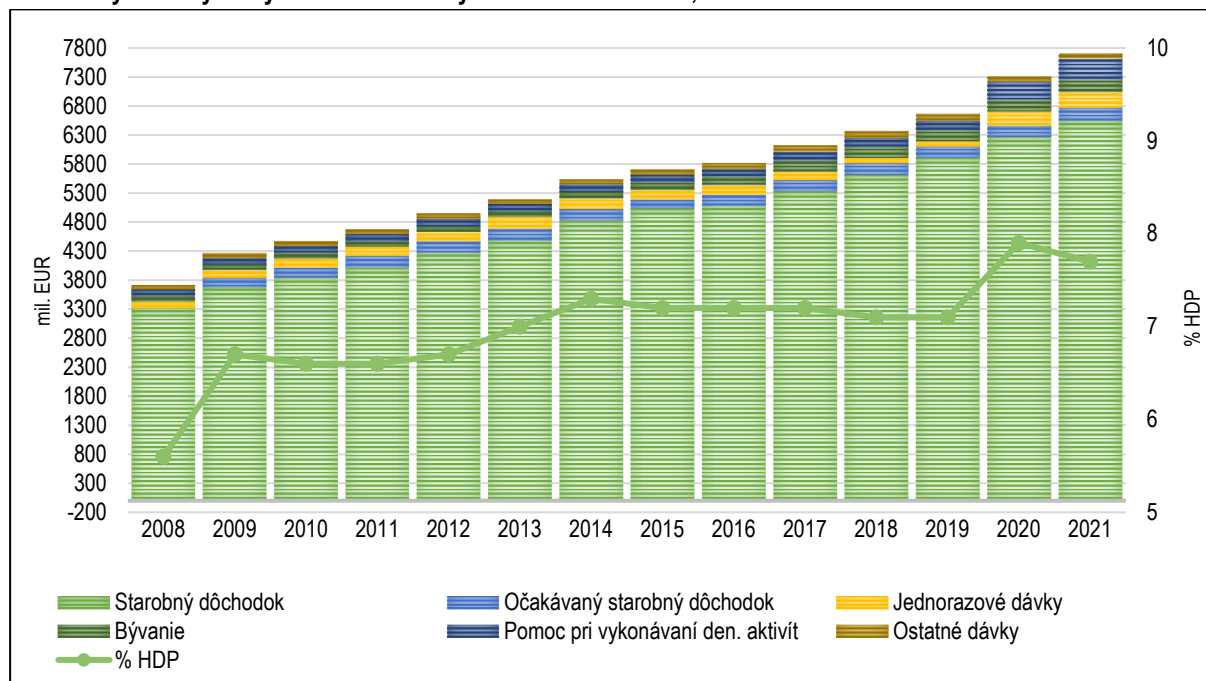
Tab. 1.9 Výdavky na sociálne dávky v SR na účel staroba, 2021

Ukazovateľ	mil. EUR	% z dávok spolu	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	Index 2021/2020
Dávky sociálnej ochrany na účel účel staroba	7 691,3	100,0	1 156,6	1 723,4	7,7	105,4
Netestované dávky na príjem	7 319,5	95,2	1 100,7	1 640,1	7,3	104,9
Peňažné dávky	7 027,4	91,4	1 056,8	1 574,6	7,0	104,7
Periodické	6 769,3	88,0	1 018,0	1 516,8	6,8	104,7
Starobný dôchodok	6 541,4	85,0	983,7	1 465,7	6,5	104,4
Očakávaný starobný dôchodok	225,2	2,9	33,9	50,5	0,2	114,8
Čiastočný dôchodok	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prídavok na starostlivosť	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iné peňažné periodické dávky	2,7	0,0	0,4	0,6	0,0	46,7
Jednorazové	258,1	3,4	38,8	57,8	0,3	104,7
Vecné dávky	292,2	3,8	43,9	65,5	0,3	111,4
Ubytovanie	221,9	2,9	33,4	49,7	0,2	114,4
Pomoc pri vykonávaní každodenných činností	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iné vecné dávky	70,3	0,9	10,6	15,8	0,1	102,9
Testované dávky na príjem	371,7	4,8	55,9	83,3	0,4	114,4
Peňažné dávky	5,0	0,1	0,8	1,1	0,0	62,4
Periodické	5,0	0,1	0,8	1,1	0,0	0,0
Starobný dôchodok	3,7	0,0	0,6	0,8	0,0	92,5
Prídavok na starostlivosť	1,2	0,0	0,2	0,3	0,0	85,7
Iné peňažné periodické dávky	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	3,1
Vecné dávky	366,8	4,8	55,2	82,2	0,4	115,7
Pomoc pri vykonávaní každodenných činností	366,8	4,8	55,2	82,2	0,4	115,7

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Výdavky na účel staroba v roku 2021 dosiahli 7 691,3 mil. EUR a medziročne sa zvýšili o 5,4 %. Tieto výdavky predstavujú 7,7 % z HDP. Spomedzi netestovaných peňažných dávok sa v roku 2021 medziročne zvýšili výraznejšie výdavky na očakávaný starobný dôchodok (o 14,8 %) a starobný dôchodok (o 4,4 %). Pri testovaných dávkach bol medziročný nárast najmä pri vecných dávkach, a to pri „pomoci pri vykonávaní každodennej činnosti“ (o 15,7 %).

Graf 1.8 Vybrané výdavky na sociálne dávky v SR na účel staroba, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Výdavky na dávky na účel staroba počas celého sledovaného obdobia zaznamenávali nárast, v posledných piatich rokoch pri starobných dôchodkoch bol tento nárast kontinuálny, v priemere 5,2 %. V roku 2020 ako aj v roku 2021 vidieť spomedzi všetkých dávok na účel staroba výraznejší medziročný pokles pri „ostatných dávkach“, a to o 10,9 %, pričom ostatné typy dávok na účel staroba zaznamenali nárast.

Tab. 1.10 Medzinárodné porovnanie výdavkov na sociálne dávky na účel staroba v krajinách EÚ 27, 2019 – 2021

Dávky sociálnej ochrany na účel staroba	2019				2020				2021			
	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP
EÚ - 27 krajín (od roku 2020)	1 548 487,2	3 134,9	3 464,0	11,0	1 611 351,0	3 218,1	3 602,0	12,0	1 668 099,9	3 257,1	3 732,6	11,4
Belgicko	52 831,9	3 964,5	3 925,0	11,0	55 999,9	4 126,1	4 199,8	12,2	57 449,8	4 121,3	4 312,5	11,3
Bulharsko	4 149,3	482,0	1 202,8	6,7	4 749,5	552,5	1 348,1	7,7	5 772,1	633,0	1 620,3	8,1
Česká republika	18 238,7	1 486,8	2 466,5	8,1	19 598,9	1 585,2	2 642,5	9,1	20 823,4	1 608,8	2 755,7	8,7
Dánsko	37 558,4	5 993,5	4 498,7	12,1	38 275,8	5 965,4	4 567,2	12,3	38 396,1	5 827,9	4 554,2	11,2
Nemecko	362 916,7	3 861,9	4 056,3	10,4	381 080,9	4 013,1	4 245,6	11,2	393 304,8	4 021,3	4 353,3	10,9
Estónsko	1 834,9	1 050,3	1 686,1	6,6	2 017,0	1 155,5	1 864,0	7,4	2 145,6	1 176,1	1 927,4	6,9
Írsko	14 980,2	2 751,7	2 184,8	4,2	15 252,4	2 745,5	2 106,9	4,1	15 934,0	2 745,7	2 160,8	3,7
Grécko	24 749,8	2 383,6	2 719,9	13,5	25 657,8	2 501,1	2 816,0	15,5	25 393,1	2 475,9	2 854,2	14,0
Španielsko	121 630,3	2 346,3	2 676,6	9,8	125 979,2	2 416,2	2 682,8	11,3	131 611,9	2 465,4	2 812,0	10,8
Francúzsko	307 332,5	4 255,7	4 159,2	12,6	314 261,2	4 216,9	4 274,4	13,6	320 558,6	4 248,2	4 374,0	12,8
Chorvátsko	4 004,7	919,5	1 469,1	7,2	4 150,0	963,6	1 553,6	8,2	4 364,0	1 014,0	1 651,1	7,5
Taliansko	250 416,0	3 846,2	4 071,8	13,9	258 011,0	3 959,6	4 234,8	15,5	265 327,0	4 031,3	4 414,3	14,6
Cyprus	1 978,1	2 194,6	2 388,8	8,5	2 135,2	2 350,0	2 554,8	9,7	2 170,6	2 340,2	2 573,3	8,7
Lotyšsko	2 142,0	888,9	1 515,9	7,0	2 284,1	949,4	1 622,0	7,6	2 523,2	1 006,8	1 754,5	7,6
Litva	3 236,2	947,5	1 807,2	6,6	3 596,7	1 018,6	1 949,8	7,2	3 718,1	996,5	1 956,1	6,6
Luxembursko	4 439,7	6 097,5	4 866,8	7,1	4 830,4	6 395,8	4 977,8	7,5	5 200,8	6 705,2	5 305,0	7,2
Maďarsko	10 579,5	985,8	1 703,7	7,2	10 234,5	980,9	1 720,0	7,4	11 359,8	1 041,1	1 863,8	7,4
Malta	884,3	1 513,5	2 014,3	6,2	944,1	1 556,4	2 037,1	7,1	1 000,4	1 616,2	2 158,9	6,5
Holandsko	83 438,0	4 241,5	3 978,8	10,3	87 643,0	4 358,6	4 187,9	11,0	92 016,0	4 416,9	4 349,8	10,6
Rakúsko	50 926,3	4 787,8	4 848,9	12,8	53 676,5	4 912,8	5 072,2	14,1	56 080,1	5 008,2	5 320,1	13,8
Poľsko	50 487,2	1 256,9	2 335,6	9,5	53 005,4	1 321,4	2 495,9	10,1	57 154,9	1 394,1	2 667,5	9,9
Portugalsko	24 439,3	2 171,0	2 735,9	11,4	24 957,4	2 185,9	2 750,4	12,4	25 559,1	2 184,1	2 809,0	11,8
Rumunsko	16 016,8	699,6	1 639,1	7,1	18 219,3	795,3	1 912,2	8,3	19 928,3	851,5	2 118,8	8,2
Slovinsko	4 335,1	1 894,5	2 402,5	8,9	4 694,0	2 025,2	2 579,3	10,0	4 970,9	2 060,7	2 676,1	9,5
Slovenská republika	6 660,1	1 054,2	1 548,1	7,1	7 299,8	1 129,4	1 659,9	7,8	7 691,3	1 156,6	1 723,4	7,7
Fínsko	30 872,1	4 855,3	4 351,5	12,9	32 048,3	4 975,3	4 518,5	13,5	32 702,8	4 968,2	4 561,2	13,0
Švédsko	57 409,5	5 262,1	4 256,9	12,0	60 749,0	5 353,5	4 372,2	12,6	64 943,5	5 406,8	4 503,3	12,0

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

Sociálne dávky na účel staroba, podľa vyplatených dávok v mil. EUR boli v roku 2021 tvoria najvyšší podiel spomedzi všetkých dávok na sociálnu ochranu. Vo všetkých krajinách EÚ-27 predstavovali takmer 40 % zo všetkých sociálnych dávok. V medzinárodnom porovnaní najvyššie výdavky v EUR na obyvateľa s.c. 2010 boli zaznamenané v Luxembursku, Dánsku a Švédsku, v ktorých výška sociálnych dávok na účel staroba v roku 2021 presahovala 5 400 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Výška týchto sociálnych dávok bola v krajinách EÚ-27 viac ako 3 257,1 EUR na obyvateľa s.c. 2010. SR sa umiestnila na 21. mieste s výškou sociálnych dávok na účel staroba 1 156,6 EUR na obyvateľa s.c. 2010.

Sociálne dávky na účel staroba v krajinách EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 11,4 % z celkového HDP. Vo väčšine krajín tieto sociálne dávky tvorili menej ako 10 % HDP, pričom v prípade SR to bolo 7,7 % HDP. Najvyšší podiel z celkového HDP bol v Taliansku (14,6 %) a Grécku (14,0 %).

Čo sa týka vývoja sociálnych dávok na účel staroba medzi rokmi 2019 a 2021, vo všetkých krajinách EÚ-27 nastal nárast. Najväčší nárast je možné sledovať v Bulharsku (39,1 %) a Rumunsku (24,4 %). V krajinách EÚ-27 tento rast predstavoval 7,7 %, pričom SR dosiahla 15,5 %-ný nárast.

1.2.4 Výdavky na účel pozostalí v SR (Programy sociálnej ochrany č.: 5, 10, 11, 13, 18, 19, 20)

Účel pozostalí zahŕňa dávky, ktoré:

- poskytujú dočasný alebo stály príjem osobám, ktoré utrpeli stratu manžela/manželky alebo pokrvného príbuzného obvykle vtedy, keď tento predstavoval pre užívateľa hlavného žiteľa,
- kompenzujú pozostalým náklady na pohreb alebo ťažkosti spôsobené úmrtím člena rodiny,
- poskytujú tovary a služby oprávneným pozostalým.

Vdovský/vdovecký alebo sirotsky dôchodok (dôchodky pozostalých): pravidelné platby osobám, ktorých nárok vyplýva z ich vzťahu k zosnulému chránenému týmto programom (vdovy, vdovci, siroty a podobne).

Finančná podpora pri úmrtí: jednorazová platba tomu, ktorého nárok vyplýva z jeho vzťahu k zosnulému (vdovy, vdovci, siroty a podobne).

Iné peňažné dávky: iné periodické alebo jednorazové platby poskytované pozostalému na základe odvodeného práva.

Náklady na pohreb: čiastky platené na výdavky za pohreb, pochovanie (alebo iné uloženie pozostatkov) zosnulej osoby chránenej programom. Táto dávka je spravidla poskytovaná osobám, ktoré hradia tieto náklady.

Iné vecné dávky: rôzne tovary a služby poskytované pozostalým, aby sa mohli zúčastniť spoločenského života.

Tab. 1.11 Výdavky na sociálne dávky v SR na účel pozostalí, 2021

Ukazovateľ	mil. EUR	% z dávok spolu	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	Index 2021/2020
Výdavky na sociálne dávky v SR na účel pozostalí	830,4	100,0	124,9	186,1	0,8	99,9
Netestované dávky na príjem	830,4	100,0	124,9	186,1	0,8	101,8
Peňažné dávky	824,8	99,3	124,0	184,8	0,8	101,7
Periodické	792,4	95,4	119,2	177,6	0,8	101,3
Dôchodky pozostalých	791,6	95,3	119,0	177,4	0,8	101,4
Iné peňažné periodické dávky	0,8	0,1	0,1	0,2	0,0	91,1
Jednorazové	32,4	3,9	4,9	7,3	0,0	111,1
Finančná podpora pri úmrtí	0,4	0,0	0,1	0,1	0,0	105,7
Iné jednorazové dávky	32,1	3,9	4,8	7,2	0,0	110,9
Vecné dávky	5,5	0,7	0,8	1,2	0,0	115,0
Náklady na pohreb	5,5	0,7	0,8	1,2	0,0	115,0
Testované dávky na príjem	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Výdavky na účel pozostalí v roku 2021 dosiahli 830,4 mil. EUR a medzioročne poklesli o 0,1 %. V účele pozostalí prevládali peňažné dávky financované zo sociálneho poistenia a štátneho rozpočtu. V roku 2021 bol podiel výdavkov na pozostalostné dôchodky 95,3 % (sôla a v súbehu dôchodky vdovské, vdovecké, sirotsky a výsluhové).

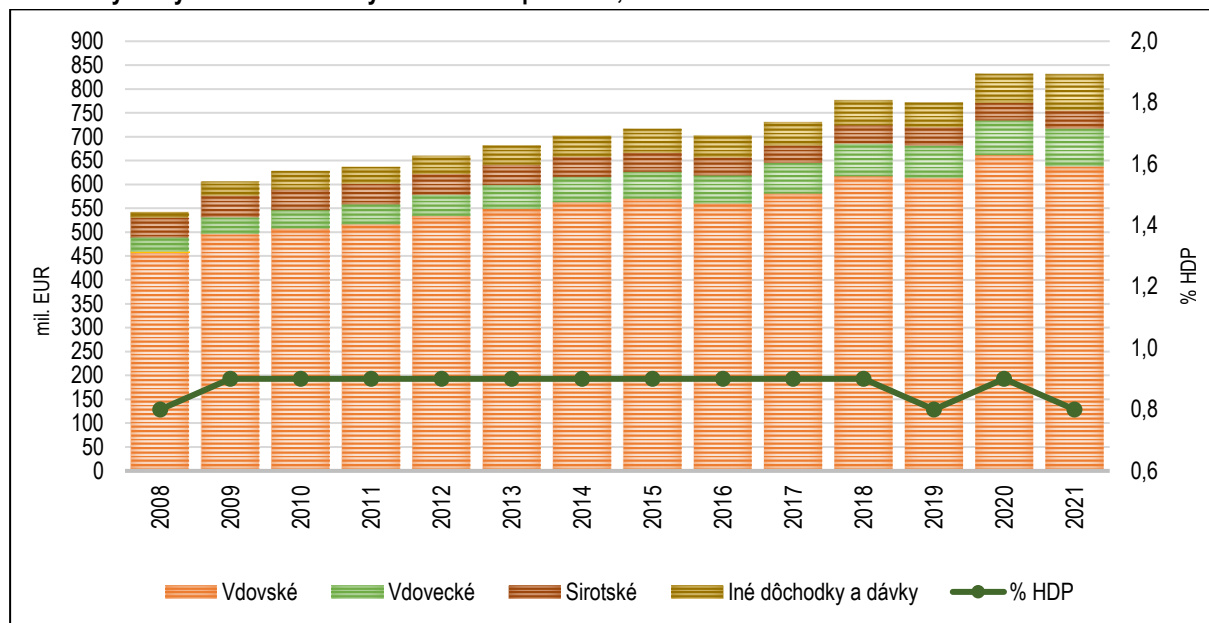
Výrazný nárast v medzioročných podieloch bol spôsobený v súvislosti s ochorením COVID-19, čo je možné sledovať najmä pri náraste výdavkov pri finančnej podpore pri úmrtí, výdavkoch na náklady na pohreb, ako aj iných jednorazových dávkach (doplňkový pozostalostný dôchodok).

Dávky na účel pozostalí tvorili v rámci celkových výdavkov na dávky sociálnej ochrany najmenší podiel v roku 2021 (4,4 %) a najväčší v roku 2008 (5,4 %).

V roku 2021 bolo najviac výdavkov na sociálne dávky v SR na účel pozostalí vyplácaných na vdovské (638,2 mil. EUR), ďalej nasledovali výdavky vyplácané na vdovecké (78,7 mil. EUR), iné dôchodky a dávky (75,8 mil. EUR). Za celé sledované obdobie mali vdovské výdavky najväčšie percentuálne zastúpenie spomedzi výdavkov na účel pozostalí. Výraznejší nárast bol v roku 2020, najmä kvôli situácii spôsobenej s ochorením COVID-19.

Graf 1.9 Výdavky na sociálne dávky v SR na účel pozostalí, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Sociálne dávky na účel pozostalí vo všetkých štátoch EÚ-27 predstavovali 5,6 % zo všetkých sociálnych dávok. V medzinárodnom porovnaní najvyššie výdavky v EUR na obyvateľa boli zaznamenané v Luxembursku, Taliansku a Nemecku, kde výška sociálnych dávok na účel pozostalí v roku 2021 presahovala 600 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Výška týchto sociálnych dávok bola v krajinách EÚ-27 v sume 456,9 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Slovenská republika sa umiestnila na 18. mieste s výškou sociálnych dávok na účel pozostalí v celkovej výške 124,9 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Sociálne dávky na účel pozostalí v krajinách EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 1,6 % z celkového HDP, ale vo väčšine krajín tieto sociálne dávky tvorili menej ako 1,2 % HDP, v prípade SR to bolo 0,8 % HDP. Najvyšší podiel z celkového HDP bol v Grécku (2,7 %). V krajinách EÚ-27 vrátane SR došlo medziročne k nárastu týchto dávok o 3,1 % v krajinách EÚ-27, resp. o 7,6 % v SR. Pokles sociálnych dávok na účel pozostalí bol zaznamenaný v štyroch krajinách, najviac v Dánsku o 6,6 %.

Tab. 1.12 Medzinárodné porovnanie výdavkov na sociálne dávky na účel pozostalí v krajinách EU 27, 2019-2021

Dávky sociálnej ochrany na účel pozostalí	2019				2020				2021			
	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP
EÚ - 27 krajín (od roku 2020)	227 057,6	459,7	507,9	1,6	229 776,1	458,9	513,6	1,7	233 992,5	456,9	523,6	1,6
Belgicko	8 433,6	632,9	626,6	1,8	7 944,3	585,3	595,8	1,7	7 921,4	568,3	594,6	1,6
Bulharsko	513,2	59,6	148,8	0,8	555,9	64,7	157,8	0,9	640,7	70,3	179,9	0,9
Česká republika	1 217,8	99,3	164,7	0,5	1 277,4	103,3	172,2	0,6	1 425,3	110,1	188,6	0,6
Dánsko	748,0	119,4	89,6	0,2	750,8	117,0	89,6	0,2	698,6	106,0	82,9	0,2
Nemecko	60 035,1	638,8	671,0	1,7	61 388,4	646,5	683,9	1,8	62 032,0	634,2	686,6	1,7
Estónsko	13,4	7,6	12,3	0,0	14,2	8,1	13,1	0,1	15,0	8,2	13,5	0,0
Írsko	1 266,3	232,6	184,7	0,4	1 329,4	239,3	183,6	0,4	1 396,8	240,7	189,4	0,3
Grécko	4 326,6	416,7	475,5	2,4	4 645,7	452,9	509,9	2,8	4 824,3	470,4	542,3	2,7
Španielsko	28 766,8	554,9	633,0	2,3	29 321,8	562,4	624,4	2,6	30 313,1	567,8	647,7	2,5
Francúzsko	39 287,3	544,0	531,7	1,6	39 276,0	527,0	534,2	1,7	39 526,3	523,8	539,3	1,6
Chorvátsko	956,5	219,6	350,9	1,7	954,4	221,6	357,3	1,9	978,9	227,5	370,4	1,7
Taliansko	46 556,0	715,1	757,0	2,6	46 841,0	718,9	768,8	2,8	47 825,0	726,6	795,7	2,6
Cyprus	300,6	333,5	363,0	1,3	314,4	346,0	376,1	1,4	332,9	358,9	394,6	1,3
Lotyšsko	60,7	25,2	42,9	0,2	70,7	29,4	50,2	0,2	92,5	36,9	64,4	0,3
Litva	176,5	51,7	98,6	0,4	190,8	54,0	103,4	0,4	211,7	56,7	111,4	0,4
Luxembursko	974,2	1 338,0	¹ 068,0	1,6	1 016,0	1 345,2	¹ 047,0	1,6	1 045,9	1 348,4	¹ 066,8	1,4
Maďarsko	1 174,3	109,4	189,1	0,8	1 112,6	106,6	187,0	0,8	1 149,8	105,4	188,7	0,7
Malta	158,5	271,2	360,9	1,1	165,7	273,2	357,6	1,2	170,7	275,7	368,3	1,1
Holandsko	7 753,0	394,1	369,7	1,0	7 823,0	389,1	373,8	1,0	7 889,0	378,7	372,9	0,9
Rakúsko	6 298,5	592,2	599,7	1,6	6 448,8	590,2	609,4	1,7	6 516,1	581,9	618,2	1,6
Poľsko	8 400,0	209,1	388,6	1,6	8 337,0	207,8	392,6	1,6	8 738,2	213,2	407,8	1,5
Portugalsko	3 825,1	339,8	428,2	1,8	3 960,2	346,9	436,4	2,0	4 118,5	351,9	452,6	1,9
Rumunsko	1 443,1	63,0	147,7	0,6	1 596,9	69,7	167,6	0,7	1 698,1	72,6	180,5	0,7
Slovinsko	585,0	255,7	324,2	1,2	602,3	259,9	331,0	1,3	615,2	255,0	331,2	1,2
Slovenská republika	771,5	122,1	179,3	0,8	831,3	128,6	189,0	0,9	830,4	124,9	186,1	0,8
Fínsko	1 844,0	290,0	259,9	0,8	1 857,8	288,4	261,9	0,8	1 856,9	282,1	259,0	0,7
Švédsko	1 172,2	107,4	86,9	0,2	1 149,3	101,3	82,7	0,2	1 129,3	94,0	78,3	0,2

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

1.2.5 Výdavky na účel rodina/deti v SR (Programy sociálnej ochrany č.: 1, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 23)

Účel rodina/deti zahŕňa dávky, ktoré:

- poskytujú finančnú podporu domácnostiam na výchovu detí,
- poskytujú finančnú pomoc osobám, ktoré podporujú iných príbuzných než sú deti,
- poskytujú sociálne služby špeciálne určené na pomoc a ochranu rodiny, najmä detí.

Dávka na udržanie príjmu v prípade narodenia dieťaťa: platby jednorazové alebo závislé od zárobku určené na kompenzáciu chránenej osoby za stratu zárobku vzhľadom k neprítomnosti v práci v súvislosti s narodením dieťaťa na obdobie pred a/alebo po pôrode alebo v súvislosti s adopciou. Dávku možno vyplácať aj otcovi.

Dávka pri narodení: dávky zvyčajne platené ako jednorazová suma alebo v splátkach v prípade narodenia dieťaťa alebo adopcie.

Dávka na materskú dovolenku: dávka platená buď matke alebo otcovi v prípade prerušenia zamestnania alebo obmedzenia pracovnej doby v záujme umožniť výchovu dieťaťa zvyčajne v nízkom veku.

Rodinný alebo detský prídavok: pravidelné platby členovi domácnosti s nezaopatrenými deťmi, ktoré majú pomôcť s nákladmi na výchovu detí.

Iné peňažné dávky: dávky platené nezávisle od rodinných prídavkov na podporu domácností a pomoc pri úhrade špecifických nákladov, ako sú náklady vznikajúce zo špecifických potrieb rodín s osamelým rodičom alebo rodín s hendikepovanými deťmi.

Detská denná starostlivosť: prístrešie a strava poskytované deťom predškolského veku počas dňa alebo časti dňa. Vekový limit pre dieťa predškolského veku je definovaný v národnej legislatíve. Sem je zahrnutá aj finančná pomoc pre platenie zdravotnej sestry, ktorá dohliada na deti počas dňa.

Bývanie: prístrešok a strava poskytované deťom a rodinám na permanentnom základe (ako sú opatrovateľské ústavy a pestúnske rodiny).

Pomoc v domácnosti: tovary a služby poskytované doma deťom a/alebo tým, ktorí sa o nich starajú.

Iné vecné dávky: rôzne tovary a služby poskytované rodinám, mladým ľuďom alebo deťom (centrá voľného času), vrátane zníženia cien, taríf, cestovného atď. pre deti alebo veľké rodiny, ktoré sa vyslovene poskytujú na sociálnu ochranu.

Tab. 1.13 Výdavky na sociálne dávky na účel rodina/deti, 2021

Ukazovateľ	mil. EUR	% z dávok spolu	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	Index 2021/2020
Výdavky na sociálne dávky na účel rodina/deti	1 947,9	100,0	292,9	436,9	1,9	110,5
Netestované dávky na príjem	1 928,1	99,0	289,9	432,0	1,9	110,4
Peňažné dávky	1 778,4	91,3	267,4	398,5	1,8	110,0
Periodické	1 731,9	88,9	260,4	388,1	1,7	110,3
Dávka na udržanie príjmu v prípade narodenia dieťaťa	318,5	16,4	47,9	71,4	0,3	104,3
Dávka na rodičovskú dovolenku	649,9	33,4	97,7	145,6	0,6	114,7
Rodinné alebo detské prídavky (vrátane daňového bonusu na dieťa)	729,7	37,5	109,7	163,5	0,7	104,6
Iné peňažné periodické dávky	33,8	1,7	5,1	7,6	0,0	16 915,0
Jednorazové	46,5	2,4	7,0	10,5	0,1	98,9
Finančná podpora pri narodení dieťaťa	42,6	2,2	6,4	9,5	0,0	99,2
Dávka na rodičovskú dovolenku	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x
Iné jednorazové dávky	3,9	0,2	0,6	0,9	0,0	95,9
Vecné dávky	149,7	7,7	22,5	33,5	0,1	115,8
Denná starostlivosť o dieťa	6,0	0,3	0,9	1,4	0,0	85,1
Ubytovanie	106,7	5,5	16,1	23,9	0,1	123,2
Pomoc v domácnosti	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x
Iné vecné dávky	26,9	1,4	5,5	8,3	0,0	75,8
Testované dávky na príjem	19,8	1,0	3,0	4,4	0,0	114,3
Peňažné dávky	19,8	1,0	3,0	4,4	0,0	114,3
Periodické	19,8	1,0	3,0	4,4		114,5
Vecné dávky	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	x

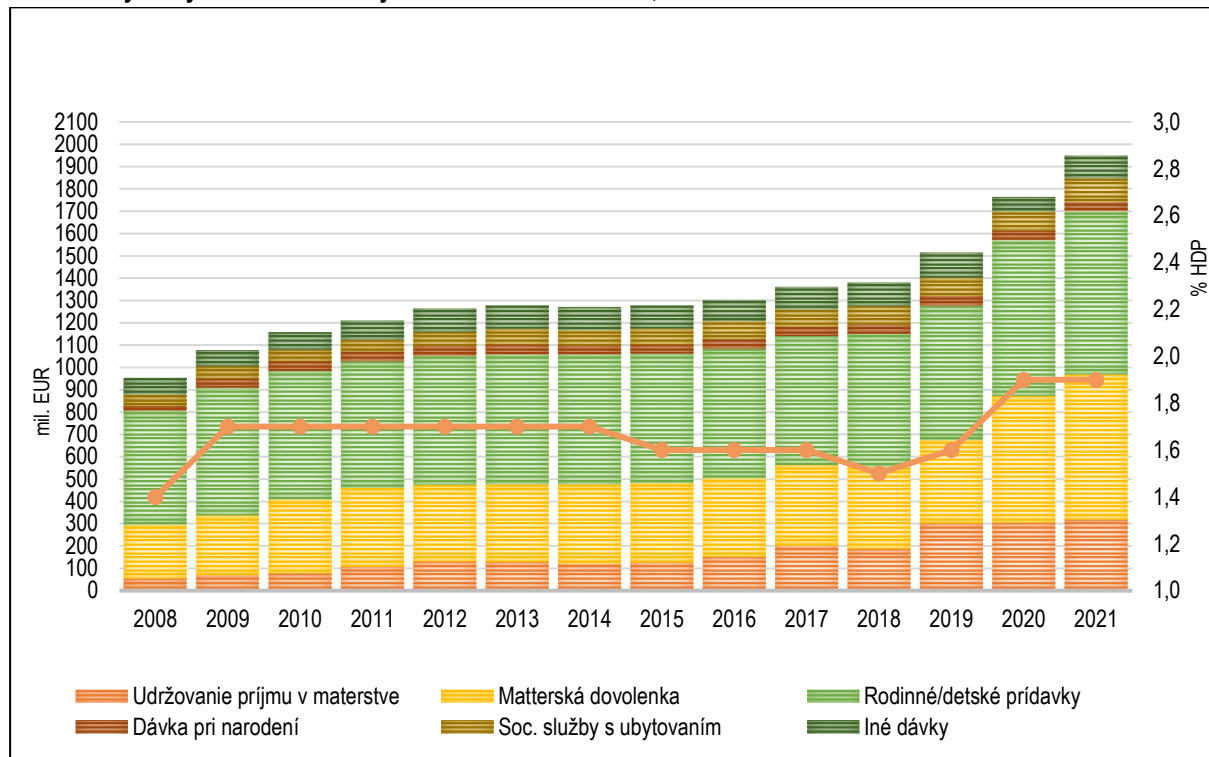
Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

*vrátane daňového bonusu na dieťa

Výdavky na účel rodina/deti v roku 2021 dosiahli 1 947,9 mil. EUR (1,9 % HDP). Medziročne sa výdavky zvýšili o 10,5 %. V roku 2021 bol podiel netestovaných výdavkov na rodinné prídavky (vrátane daňového bonusu na dieťa) 37,5 %, na rodičovskú dovolenku 33,4 % a na jednorazovú finančnú podporu pri narodení dieťaťa 2,2 %. Z vecných dávok tvorili výdavky na ubytovanie (detské domovy a iné sociálne zariadenia pre matky s deťmi) 5,5 %

a medziročne vzrástli o 23,2 % na 106,7 mil. EUR. Testované dávky medziročne taktiež narástli, a to o 14,3 %. V medziročnom podiele iných peňažných jednorazových dávok je možné sledovať pokles o 4,1 %.

Graf 1.10 Výdavky na sociálne dávky v SR na účel rodina/ deti, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Sociálne dávky na účel rodina/deti v celej EÚ-27 predstavovali 8,3 % zo všetkých sociálnych dávok. V medzinárodnom porovnaní najvyššie výdavky v EUR na obyvateľa boli zaznamenané v Luxembursku, Dánsku a Nemecku, pričom maximum dosiahlo v Luxembursku, a to 2 980,1 EUR na obyv. s.c. 2010. Výška týchto sociálnych dávok bola v krajinách EÚ-27 v sume 677,9 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Slovenská republika sa umiestnila na 18. mieste s výškou sociálnych dávok na účel rodina/deti 292,9 EUR na obyvateľa s.c. 2010.

Sociálne dávky na účel rodina/deti v krajinách EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 2,4 % z celkového HDP, ale vo väčšine krajín tieto sociálne dávky tvorili menej ako 2,0 % HDP, v prípade SR to bolo 1,9 %. Najvyšší podiel z celkového HDP bol zaznamenaný v Nemecku (3,6 %).

Tab. 1.14 Medzinárodné porovnanie výdavkov na sociálne dávky na účel rodina/deti v krajinách EU 27, 2019-2021

Dávky sociálnej ochrany na účel rodina/deti	2019				2020				2021			
	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP
EÚ - 27 krajín (od roku 2020)	315 289,6	638,3	705,3	2,2	338 298,2	675,6	756,2	2,5	347 162,7	677,9	776,8	2,4
Belgicko	9 882,2	741,6	734,2	2,1	10 565,3	778,5	792,4	2,3	10 696,5	767,3	802,9	2,1
Bulharsko	980,0	113,8	284,1	1,6	1 009,7	117,5	286,6	1,6	1 105,1	121,2	310,2	1,6
Česká republika	3 685,6	300,4	498,4	1,6	4 026,7	325,7	542,9	1,9	4 217,6	325,8	558,1	1,8
Dánsko	10 271,2	1 639,1	1 230,3	3,3	10 636,1	1 657,7	1 269,1	3,4	10 880,8	1 651,5	1 290,6	3,2
Nemecko	115 692,0	1 231,1	1 293,1	3,3	126 614,4	1 333,4	1 410,6	3,7	131 053,3	1 339,9	1 450,6	3,6
Estónsko	653,6	374,1	600,6	2,3	665,2	381,0	614,7	2,4	678,2	371,7	609,2	2,2
Írsko	4 671,9	858,2	681,4	1,3	4 715,2	848,8	651,3	1,3	4 755,3	819,4	644,9	1,1
Grécko	2 482,2	239,1	272,8	1,4	2 312,6	225,4	253,8	1,4	2 571,3	250,7	289,0	1,4
Španielsko	16 682,1	321,8	367,1	1,3	17 915,8	343,6	381,5	1,6	18 879,2	353,7	403,4	1,5
Francúzsko	55 636,2	770,4	752,9	2,3	57 329,6	769,3	779,8	2,5	56 097,7	743,4	765,5	2,2
Chorvátsko	1 061,7	243,8	389,5	1,9	1 097,2	254,8	410,7	2,2	1 166,5	271,0	441,3	2,0
Taliansko	20 479,0	314,5	333,0	1,1	21 109,0	324,0	346,5	1,3	22 770,0	346,0	378,8	1,2
Cyprus	236,9	262,8	286,1	1,0	273,9	301,5	327,7	1,2	254,5	274,4	301,7	1,0
Lotyšsko	491,6	204,0	347,9	1,6	511,0	212,4	362,9	1,7	700,9	279,7	487,4	2,1
Litva	849,4	248,7	474,4	1,7	1 083,1	306,7	587,2	2,2	1 137,6	304,9	598,5	2,0
Luxembursko	2 078,3	2 854,4	2 278,3	3,3	2 423,6	3 208,9	2 497,5	3,8	2 311,5	2 980,1	2 357,8	3,2
Maďarsko	2 708,4	252,4	436,2	1,8	2 744,9	263,1	461,3	2,0	2 833,6	259,7	464,9	1,8
Malta	117,9	201,8	268,5	0,8	122,7	202,3	264,8	0,9	141,9	229,3	306,3	0,9
Holandsko	9 959,0	506,3	474,9	1,2	10 551,0	524,7	504,2	1,3	11 143,0	534,9	526,8	1,3
Rakúsko	10 502,4	987,4	1 000,0	2,6	11 463,4	1 049,2	1 083,2	3,0	11 066,4	988,3	1 049,8	2,7
Poľsko	16 168,5	402,5	748,0	3,0	19 840,1	494,6	934,2	3,8	19 476,8	475,1	909,0	3,4
Portugalsko	2 581,4	229,3	289,0	1,2	2 778,9	243,4	306,2	1,4	2 824,9	241,4	310,5	1,3
Rumunsko	3 755,7	164,0	384,4	1,7	4 215,0	184,0	442,4	1,9	4 673,9	199,7	496,9	1,9
Slovinsko	880,0	384,6	487,7	1,8	906,8	391,3	498,3	1,9	972,6	403,2	523,6	1,9
Slovenská republika	1 514,8	239,8	352,1	1,6	1 763,5	272,8	401,0	1,9	1 947,9	292,9	436,5	1,9
Fínsko	7 117,7	1 119,4	1 003,2	3,0	7 322,4	1 136,8	1 032,4	3,1	7 882,1	1 197,5	1 099,3	3,1
Švédsko	14 149,9	1 297,0	1 049,2	3,0	14 301,4	1 260,3	1 029,3	3,0	14 923,8	1 242,5	1 034,8	2,8

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

1.2.6 Výdavky na účel nezamestnanosť v SR (Programy sociálnej ochrany č.: 3, 7, 8, 13, 16, 18, 21)

Účel nezamestnanosť zahŕňa dávky, ktoré:

- nahradzujú celkom alebo sčasti príjem, o ktorý pracovník prišiel v súvislosti so stratou zárobkovej činnosti,
- poskytujú minimálne životné prostriedky alebo príjem osobám, ktoré vstupujú alebo sa vracajú na pracovný trh,
- kompenzujú stratu zárobkov vo vzťahu k čiastočnej nezamestnanosti,
- nahradzujú celkom alebo čiastočne príjem, o ktorý prichádza starší pracovník odchodom zo zárobkovej činnosti do dôchodku dosiahnutím zákonom stanoveného veku odchodu do dôchodku kvôli znižovaniu pracovných miest z ekonomických dôvodov,
- prispievajú na náklady na zaškolenie alebo rekvalifikáciu osôb, ktoré si hľadajú zamestnanie,
- pomáhajú nezamestnaným osobám uhradiť cestovné alebo presťahovanie kvôli získaniu zamestnania,
- poskytujú pomoc a úľavu pri úhrade príslušných tovarov a služieb.

Účel nezamestnanosť obsahuje predovšetkým pasívne opatrenia trhu práce.

Dávka v nezamestnanosti: dávky kompenzujúce stratu zárobku vtedy, keď je osoba spôsobilá pracovať a je práceschopná, ale nemôže si nájsť vhodné zamestnanie, vrátane osôb, ktoré predtým neboli zamestnané.

Čiastočná dávka v nezamestnanosti: dávky kompenzujúce stratu mzdy alebo platu vzhľadom k formálnej dohode o zamestnaní na skrátený pracovný úväzok a/alebo sporadické pracovné rozpisy bez ohľadu na ich príčinu (podnikateľská recesia alebo spomalenie rozvoja podnikania, zlyhanie vybavenia, klimatické podmienky, nehody a tak ďalej) a keď vzťah zamestnávateľ/zamestnanec pokračuje.

Dávka pre predčasný odchod do dôchodku z dôvodov trhu práce: periodické platby starším pracujúcim odchádzajúcim do dôchodku pred dosiahnutím zákonného/ štandardného dôchodkového veku vzhľadom k nezamestnanosti alebo k obmedzeniu práce spôsobenému ekonomickými opatreniami, akými sú reštrukturalizácia priemyselného odvetvia alebo podniku. Tieto platby zvyčajne zanikajú, keď užívateľ získa nárok na starobný dôchodok.

Prídavok na odborný výcvik: platby z fondov sociálneho zabezpečenia alebo verejných úradov pre cieľové skupiny ekonomicky aktívnych osôb, ktoré sa zúčastňujú vzdelávacích programov, ktorých cieľom je rozvinúť ich potenciál pre zamestnanosť.

Kompenzácia pri nadbytočnosti (odstupné): kapitálové čiastky platené zamestnancom, ktorí prišli o prácu nie vlastnou chybou v takom podniku, ktorý zanecháva alebo obmedzuje svoje aktivity.

Iné peňažné dávky: iná finančná podpora, najmä platby dlhodobo nezamestnaným, akými sú štartovacie stimuly formou vyplácania dávky v nezamestnanosti.

Mobilita a presťahovanie: platby z fondov sociálneho zabezpečenia alebo verejných úradov pre nezamestnané osoby na podporu ich prechodu do ďalšej lokality ich zamestnania v záujme hľadania alebo získania práce.

Odborný výcvik: platby z fondov sociálneho zabezpečenia alebo verejných úradov inštitúciám, ktoré poskytujú odborný výcvik ľuďom bez práce alebo s rizikom straty práce v krátkom čase, aby rozvinuli svoj potenciál pre ďalšie zamestnanie.

Služby na umiestnenie a pomoc pri hľadaní zamestnania pokrývajú sprostredkovanie, informácie a služby profesijného vedenia poskytované agentúrami na pracovné zaradenie/zamestnanosť.

Iné vecné dávky: vecné dávky inde neklasifikované, akými je poskytnutie bývania, jedla alebo šatstva alebo podobná podpora nezamestnaným osobám a ich rodinám, vrátane zníženia cien, taríf, cestovného atď. pre nezamestnané osoby.

V účele nezamestnanosť prevládali peňažné dávky financované zo sociálneho poistenia, najmä periodické dávky (50,5 %), z čoho dávka v nezamestnanosti tvorila 38,3 %. Kompenzácia pri nadbytočnosti ako jednorazová, netestovaná, peňažná dávka predstavovala najvýraznejší medzioročný nárast spomedzi všetkých výdavkov v účele nezamestnanosť, vzrástla o 39,8 %. Oproti roku 2020, v ktorom bolo možné sledovať nárast spôsobený pandemiou ochorenia COVID-19, v roku 2021 celkové výdavky na účel nezamestnanosť klesli medzioročne o 3,9 %.

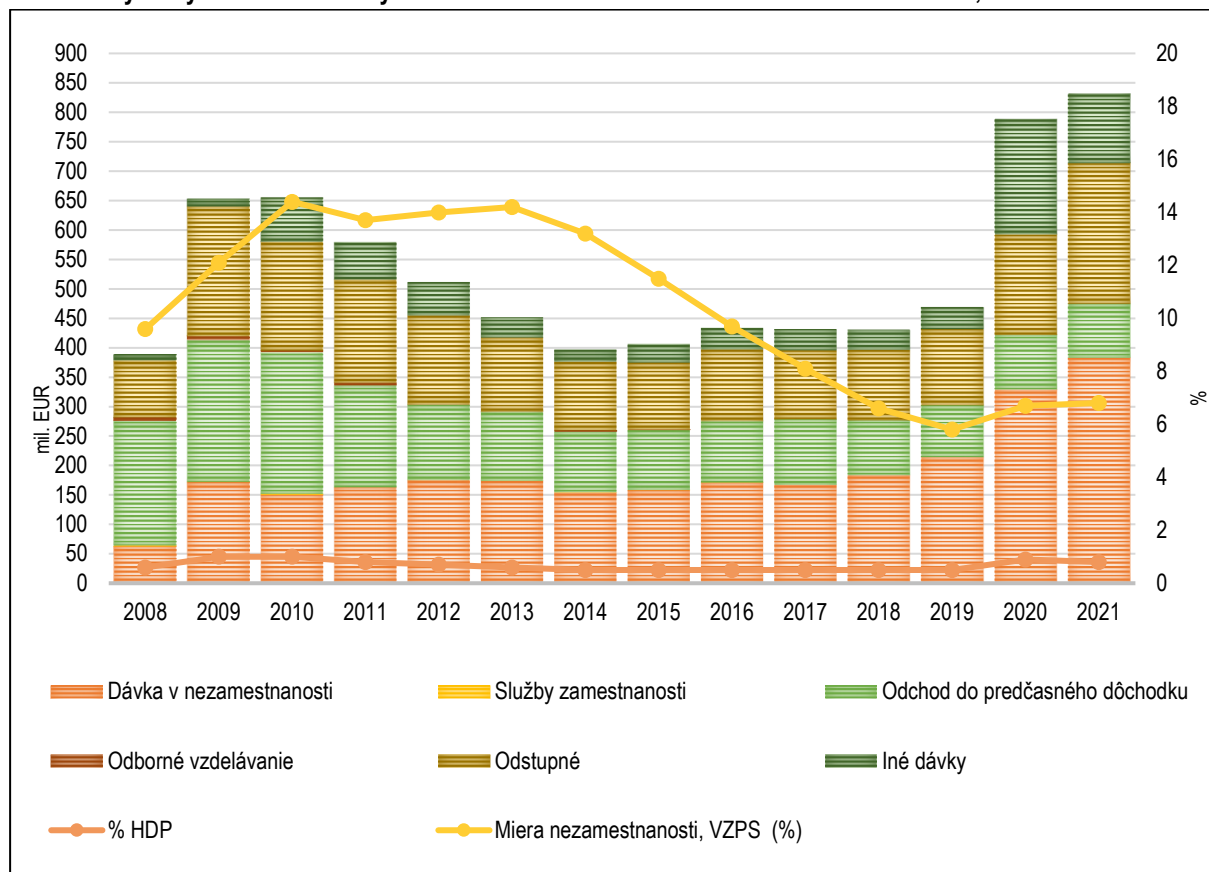
Tab. 1.15 Výdavky na sociálne dávky na účel nezamestnanosť v SR, 2021

Ukazovateľ	mil. EUR	% z dávok spolu	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	Index 2021/2020
Výdavky na sociálne dávky na účel nezamestnanosť v SR	757,4	100,0	113,9	169,7	0,8	96,1
Netestované dávky na príjem	757,4	100,0	113,9	169,7	0,8	96,1
Peňažné dávky	739,1	97,6	111,1	165,6	0,7	95,4
Periodické	382,8	50,5	57,6	85,8	0,4	90,0
Plná dávka v nezamestnanosti	289,8	38,3	43,6	64,9	0,3	88,0
Predčasný odchod do dôchodku z dôvodov trhu práce	92,2	12,2	13,9	20,7	0,1	99,3
Iné peňažné periodické dávky	0,8	0,1	0,1	0,2	0,0	26,2
Jednorazové	356,3	47,0	53,6	79,8	0,4	102,0
Kompenzácia pri nadbytočnosti	238,7	31,5	35,9	53,5	0,2	139,8
Iné jednorazové dávky	117,7	15,5	17,7	26,4	0,1	65,9
Vecné dávky	18,3	2,4	2,8	4,1	0,0	133,8
Mobilita a znovuzaradenie	5,0	0,7	0,8	1,1	0,0	76,3
Pomoc pri hľadaní zamestnania	6,0	0,8	0,9	1,3	0,0	81,5
Iné vecné dávky	7,4	1,0	1,1	1,7	0,0	102,2
Testované dávky na príjem	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Graf 1.11. vyjadruje časový rad výdavkov na sociálne dávky v účele nezamestnanosť. V sledovanom období od roku 2008 do roku 2021 boli výdavky na tento účel rozmedzí od 389,4 mil. EUR v roku 2008 do 788,5 mil. EUR v roku 2020. Čo sa týkalo miery nezamestnanosti najvyššia bola v rokoch 2010 (14,4 %) a 2013 (14,2 %). Od roku 2013 do roku 2019 klesla miera nezamestnanosti až na úroveň 5,8 %. V roku 2021 sa zvýšila na úroveň 6,8 %. Najvyšší podiel sociálnych dávok v účele nezamestnanosť počas celého sledovaného obdobia tvoria sociálne dávky: predčasný dôchodok, dávky v nezamestnanosti a odstupné. V roku 2020 výrazné navýšenie spôsobili výdavky Aktívnej politiky trhu práce, v ktorej sa aj v súvislosti s ochorením COVID-19 zaviedli rôzne opatrenia, napr. pomoc pri udržaní zamestnanosti, vytvorenie nových pracovných miest najmä pre dlhodobo nezamestnaných a pod.

Graf 1.11 Výdavky na sociálne dávky na účel nezamestnanosť a miera nezamestnanosti v SR, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Sociálne dávky na účel nezamestnanosť v priemere krajín EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 5,9 %-ný podiel z celkovej sumy vyplatených sociálnych dávok. V roku 2021 v medzinárodnom porovnaní najvyššie sociálne dávky na účel nezamestnanosť boli zaznamenané v Rakúsku, v sume 1 067,8 mil. EUR na obyvateľa s.c. 2010. V krajinách EÚ-27 táto suma predstavovala 486,4 EUR na obyvateľa s.c. 2010, pričom SR sa umiestnila na 22. mieste s 113,9 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Sociálne dávky na účel nezamestnanosť v krajinách EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 1,7 % z celkového HDP. V SR tento podiel predstavoval 0,8 % HDP. Najvyšší podiel z celkového HDP bol v Rakúsku, a to 3,0 %. V krajinách EÚ-27 rovnako ako aj v SR nastal medziročne nárast tejto sociálnej dávky v krajinách EÚ-27 o 48,2 % a v SR o 61,4 %.

Tab. 1.16 Medzinárodné porovnanie výdavkov na sociálne dávky na účel nezamestnanosť v krajinách EÚ-27, 2019 – 2021

Dávky sociálnej ochrany na účel nezamestnanosť	2019				2020				2021			
	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP
EÚ - 27 krajín (od roku 2020)	168 068,4	340,3	376,0	1,2	298 433,3	596,0	667,1	2,2	249 107,7	486,4	557,4	1,7
Belgicko	7 162,3	537,5	532,1	1,5	13 048,9	961,4	978,6	2,8	9 720,1	697,3	729,6	1,9
Bulharsko	284,4	33,0	82,4	0,5	419,9	48,9	119,2	0,7	358,6	39,3	100,7	0,5
Česká republika	885,6	72,2	119,8	0,4	1 891,2	153,0	255,0	0,9	2 579,4	199,3	341,4	1,1
Dánsko	3 765,2	600,8	451,0	1,2	4 435,2	691,2	529,2	1,4	3 969,7	602,5	470,9	1,2
Nemecko	31 824,6	338,7	355,7	0,9	57 904,6	609,8	645,1	1,7	56 016,0	572,7	620,0	1,5
Estónsko	147,2	84,3	135,3	0,5	502,4	287,8	464,3	1,8	291,5	159,8	261,8	0,9
Írsko	2 191,6	402,6	319,6	0,6	7 271,8	1 309,0	1 004,5	1,9	6 104,0	1 051,8	827,7	1,4
Grécko	1 701,6	163,9	187,0	0,9	2 377,6	231,8	260,9	1,4	1 901,8	185,4	213,8	1,0
Španielsko	21 087,3	406,8	464,0	1,7	39 789,5	763,1	847,4	3,6	31 117,9	582,9	664,9	2,5
Francúzsko	46 174,2	639,4	624,9	1,9	74 440,6	998,9	1 012,5	3,2	60 311,4	799,3	823,0	2,4
Chorvátsko	321,4	73,8	117,9	0,6	498,1	115,7	186,5	1,0	361,3	84,0	136,7	0,6
Taliansko	27 962,0	429,5	454,7	1,6	50 128,0	769,3	822,8	3,0	36 250,0	550,8	603,1	2,0
Cyprus	218,5	242,4	263,8	0,9	776,2	854,3	928,8	3,5	634,8	684,4	752,6	2,5
Lotyšsko	188,2	78,1	133,2	0,6	308,7	128,3	219,2	1,0	351,7	140,3	244,6	1,1
Litva	363,2	106,4	202,9	0,7	914,4	259,0	495,7	1,8	1 026,4	275,1	540,0	1,8
Luxembursko	370,4	508,8	406,1	0,6	1 016,8	1 346,3	1 047,9	1,6	629,2	811,2	641,8	0,9
Maďarsko	455,8	42,5	73,4	0,3	731,7	70,1	123,0	0,5	604,4	55,4	99,2	0,4
Malta	24,9	42,6	56,7	0,2	434,1	715,6	936,6	3,3	365,5	590,5	788,8	2,4
Holandsko	6 013,0	305,7	286,7	0,7	8 430,0	419,2	402,8	1,1	6 503,0	312,2	307,4	0,7
Rakúsko	5 834,8	548,6	555,6	1,5	13 868,0	1 269,3	1 310,5	3,6	11 956,7	1 067,8	1 134,3	3,0
Poľsko	1 193,3	29,7	55,2	0,2	3 908,3	97,4	184,0	0,7	2 464,3	60,1	115,0	0,4
Portugalsko	1 401,2	124,5	156,9	0,7	3 085,1	270,2	340,0	1,5	3 180,0	271,7	349,5	1,5
Rumunsko	101,4	4,4	10,4	0,0	343,5	15,0	36,1	0,2	292,1	12,5	31,1	0,1
Slovinsko	240,5	105,1	133,3	0,5	764,6	329,9	420,2	1,6	871,9	361,5	469,4	1,7
Slovenská republika	469,3	74,3	109,1	0,5	788,5	122,0	179,3	0,8	757,4	113,9	169,7	0,8
Fínsko	3 930,3	618,1	554,0	1,6	5 308,4	824,1	748,4	2,2	5 032,0	764,5	701,8	2,0
Švédsko	3 756,3	344,3	278,5	0,8	5 047,4	444,8	363,3	1,1	5 456,7	454,3	378,4	1,0

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

1.2.7 Výdavky na účely bývanie a sociálne vylúčenie v SR (Programy sociálnej ochrany č.: 5, 6, 7, 8, 9, 12, 15)

Cieľom dávok v **účele bývanie** je pomôcť domácnostiam hradiť náklady na bývanie. Dôležitým kritériom pre definovanie rozsahu účelu bývanie je existencia testovania na príjem oprávňujúceho k dávke. Dokonca aj keď sú dávky na bývanie vyplácané v hotovosti ako doplnok ku starobnému dôchodku alebo k dávkam minimálne zaručeného príjmu, v účele bývanie sú tieto klasifikované ako vecné dávky.

Dávka nájomného: bežný prevod po testovaní na príjem pridelený nájomníkovi verejným úradom dočasne alebo na dlhodobé báze, aby sa mu pomohlo s nákladmi na nájom.

Sociálne bývanie: podkategória dávky nájomného. Strata príjmu nájomného z dôvodu súčasného zavedenia nekomerčného nájomného. Pridelenie bývania za nekomerčné nájomné sa musí stanoviť po preskúmaní príjmov a/alebo majetku domácnosti.

Dávka pre vlastníkov - nájomcov: bežný prevod po testovaní na príjem pridelený verejným úradom vlastníkom, resp. nájomcom pre zmiernenie ich súčasných nákladov na bývanie (v praxi často pomoc pri platení hypoték a/alebo úroku). Všetky kapitálové prevody (osobitne investičné granty) sú vylúčené.

Pojem sociálneho vylúčenia je viacrozmerný: týka sa predovšetkým nedostatočnej úrovne príjmov (chudoba), ale aj nestabilnej situácie v oblasti zdravia, vzdelania a zamestnanosti.

Tento účel sa vzťahuje k „sociálne vylúčeným“ alebo k „tým, ktorí sú vystavení riziku sociálneho vylúčenia“. Všeobecne možno cieľové skupiny identifikovať (okrem iného) ako chudobných ľudí, migrantov, utečencov, narkomanov a alkoholikov, obeť násilnej kriminality.

Podpora príjmu: pravidelné platby osobám s nedostatočnými zdrojmi. Podmienky pre nárok môžu byť spojené nielen s osobnými zdrojmi, ale aj s národnosťou, miestom bydliska, vekom, pracovnou schopnosťou a rodinným stavom. Vyplácanie dávky môže mať obmedzené alebo neobmedzené trvanie; môže byť vyplácaná jednotlivcovi alebo rodine a poskytovaná ústrednou štátnou správou alebo miestnou samosprávou.

Iné peňažné dávky: podpora chudobných a ohrozených ľudí. Tieto dávky môžu vyplácať súkromné neziskové organizácie.

Bývanie: prístrešie a strava poskytovaná chudobným alebo ohrozeným ľuďom, keď tieto služby nemožno klasifikovať pod iným účelom. Môže ísť o krátkodobú pomoc v zberných strediskách, útulkoch atď. alebo na pravidelnejšej báze v špeciálnych zariadeniach, penziónoch, prijímacích rodinách a tak ďalej.

Rehabilitácia alkoholikov a narkomanov: liečenie závislosti na alkohole a drogách zamerané na rekonštrukciu spoločenského života závislých, urobiť z nich ľudí schopných samostatného života.

Iné vecné dávky: základné služby a tovary na pomoc ohrozeným ľuďom, ako je poradenská služba, denný prístrešok, pomoc pri vykonávaní každodenných povinností, strava, oblečenie, palivo atď. Sem sa tiež zahŕňa právna pomoc poskytovaná pri testovaní na príjem.

Výdavky na sociálne dávky na účel bývanie v roku 2021 medziročne vzrástli o 3,3 %. Najväčšie zastúpenie na výdavkoch mala dávka pre vlastníkov-nájomníkov, ktorá tvorila až 82,2 % z celkových výdavkov na účel bývanie.

Tab. 1.17 Výdavky na sociálne dávky v SR na účel bývanie, 2021

Ukazovateľ	mil. EUR	% z dávok spolu	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	Index 2021/2020
Výdavky na sociálne dávky v SR na účel bývanie	45,3	100,0	6,8	10,2	0,0	103,3
Testované dávky na príjem	45,3	100,0	6,8	10,2	0,0	103,3
Vecné dávky	45,3	100,0	6,8	10,2	0,0	103,3
Dávka na zabezpečenie ubytovania (údaje sú čiastočne zahrnuté aj vo funkcii sociálne vylúčenie)	8,1	17,8	1,2	1,8	0,0	93,0
Dávky pre vlastníkov-nájomníkov	37,3	82,2	9,1	8,3	0,0	105,5

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

¹⁾ údaje sú čiastočne zahrnuté aj vo funkcii sociálne vylúčenie

V účele sociálne vylúčenie prevládala najmä testovaná pravidelná peňažná dávka podpora príjmu (pomoc v hmotnej núdzi) s podielom 63,6 % z účelu sociálne vylúčenie, ktorá je financovaná zo štátneho rozpočtu. Medziročne sa však znížila o 1,2 %.

Tab. 1.18 Výdavky na sociálne dávky na účel sociálne vylúčenie v SR, 2021

Ukazovateľ	mil. EUR	% z dávok spolu	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	Index 2021/2020
Výdavky na sociálne dávky na účel sociálne vylúčenie v SR	167,3	100,0	25,2	37,5	0,2	107,6
Netestované dávky na príjem	52,1	31,2	7,8	11,7	0,1	127,2
Peňažné dávky	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Vecné dávky	52,1	31,2	7,8	11,7	0,1	127,2
Ubytovanie	17,9	10,7	2,7	4,0	0,0	262,6
Rehabilitácia alkoholikov a narkomanov	2,0	1,2	0,3	0,4	0,0	102,6
Iné vecné dávky	32,3	19,3	4,9	7,2	0,0	100,1
Testované dávky na príjem	115,2	68,8	17,3	25,8	0,1	100,6
Peňažné dávky	107,3	64,1	16,1	24,0	0,1	98,8
podpora príjmu	107,3	64,1	16,1	24,0	0,1	98,8
Vecné dávky	7,9	4,7	1,2	1,8	0,0	134,2

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Sociálne dávky na účel bývanie v priemere krajín EÚ-27 v roku 2021 predstavovala 1,3 %-ný podiel z celkovej sumy vyplatených sociálnych dávok. V roku 2021 v medzinárodnom porovnaní najvyššie sociálne dávky na účel bývanie boli zaznamenané v Írsku, v sume 386,1 EUR na obyvateľa s.c. 2010. V krajinách EÚ-27 táto suma predstavovala 104,4 EUR na obyvateľa s.c. 2010, pričom SR sa umiestnila na 21. mieste s 6,8 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Sociálne dávky na účel bývanie v krajinách EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 0,4 % z celkového HDP. V SR tento podiel predstavoval menej ako 0,1 %. Najvyšší podiel z celkového HDP bol vo Fínsku, a to 0,9 %.

Tab. 1.19 Medzinárodné porovnanie výdavkov na sociálne dávky na účel bývanie v krajinách EU 27, 2019-2021

Dávky sociálnej ochrany na účel bývanie	2019				2020				2021			
	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP
EÚ - 27 krajín (od roku 2020)	50 655,1	102,6	113,3	0,4	53 166,6	106,2	118,9	0,4	53 484,2	104,4	119,7	0,4
Belgicko	1 125,5	84,5	83,6	0,2	1 076,6	79,3	80,7	0,2	1 177,5	84,5	88,4	0,2
Bulharsko	0,3	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0
Česká republika	340,7	27,8	46,1	0,2	327,4	26,5	44,1	0,2	327,9	25,3	43,4	0,1
Dánsko	2 026,5	323,4	242,7	0,7	2 071,2	322,8	247,1	0,7	2 084,3	316,4	247,2	0,6
Nemecko	17 261,6	183,7	192,9	0,5	18 758,2	197,5	209,0	0,6	19 425,3	198,6	215,0	0,5
Estónsko	15,9	9,1	14,6	0,1	17,4	9,9	16,0	0,1	18,2	10,0	16,4	0,1
Írsko	1 914,5	351,7	279,2	0,5	2 223,5	400,2	307,1	0,6	2 240,7	386,1	303,9	0,5
Grécko	352,4	33,9	38,7	0,2	354,2	34,5	38,9	0,2	388,1	37,8	43,6	0,2
Španielsko	1 395,4	26,9	30,7	0,1	1 467,3	28,1	31,3	0,1	1 558,0	29,2	33,3	0,1
Francúzsko	16 857,9	233,4	228,1	0,7	16 809,0	225,6	228,6	0,7	15 845,8	210,0	216,2	0,6
Chorvátsko	10,3	2,4	3,8	0,0	2,5	0,6	0,9	0,0	2,5	0,6	1,0	0,0
Taliansko	594,0	9,1	9,7	0,0	687,0	10,5	11,3	0,0	761,0	11,6	12,7	0,0
Cyprus	73,8	81,9	89,1	0,3	79,7	87,7	95,4	0,4	95,9	103,4	113,7	0,4
Lotyšsko	16,3	6,8	11,5	0,1	16,3	6,8	11,6	0,1	21,1	8,4	14,7	0,1
Litva	35,1	10,3	19,6	0,1	35,5	10,0	19,2	0,1	39,6	10,6	20,8	0,1
Luxembursko	50,4	69,2	55,2	0,1	53,8	71,3	55,5	0,1	54,9	70,7	55,9	0,1
Maďarsko	561,2	52,3	90,4	0,4	624,4	59,8	104,9	0,5	612,5	56,1	100,5	0,4
Malta	16,3	27,8	37,0	0,1	19,3	31,8	41,6	0,1	20,6	33,3	44,5	0,1
Holandsko	3 555,0	180,7	169,5	0,4	3 814,0	189,7	182,3	0,5	4 004,0	192,2	189,3	0,5
Rakúsko	321,8	30,3	30,6	0,1	320,3	29,3	30,3	0,1	309,6	27,7	29,4	0,1
Polsko	141,4	3,5	6,5	0,0	130,7	3,3	6,2	0,0	138,6	3,4	6,5	0,0
Portugalsko	5,0	0,4	0,6	0,0	4,9	0,4	0,5	0,0	4,8	0,4	0,5	0,0
Rumunsko	23,6	1,0	2,4	0,0	23,9	1,0	2,5	0,0	22,5	1,0	2,4	0,0
Slovinsko	12,3	5,4	6,8	0,0	13,4	5,8	7,4	0,0	9,0	3,7	4,8	0,0
Slovenská republika	42,4	6,7	9,9	0,0	43,9	6,8	10,0	0,0	45,3	6,8	10,2	0,0
Fínsko	2 107,2	331,4	297,0	0,9	2 202,7	342,0	310,6	0,9	2 237,7	340,0	312,1	0,9
Švédsko	1 798,4	164,8	133,4	0,4	1 989,4	175,3	143,2	0,4	2 038,3	169,7	141,3	0,4

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

Sociálne dávky na účel sociálne vylúčenie v priemere krajín EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 2,6 %-ný podiel z celkovej sumy vyplatených sociálnych dávok. V roku 2021 v medzinárodnom porovnaní najvyššie sociálne dávky na účel sociálne vylúčenie boli zaznamenané v Dánsku, v sume 637,8 EUR na obyvateľa s.c. 2010. V krajinách EÚ-27 táto suma predstavovala 212,7 EUR na obyvateľa s.c. 2010, pričom SR sa umiestnila na 23. mieste s 25,2 EUR na obyvateľa s.c. 2010. Sociálne dávky na účel sociálne vylúčenie v krajinách EÚ-27 v roku 2021 predstavovali 0,7 % z celkového HDP. V SR tento podiel predstavoval 0,2 %. Najvyšší podiel z celkového HDP bol v Taliansku, a to 1,6 %.

Tab. 1.20 Medzinárodné porovnanie výdavkov na sociálne dávky na účel soc. vylúčenie v krajinách EU 27, 2019 – 2021

Dávky sociálnej ochrany na účel soc. vylúčenie	2019				2020				2021			
	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP	mil. EUR	EUR na obyv. s. c. 2010	PKS na obyv.	% HDP
EÚ - 27 krajín (od roku 2020)	88 309,2	178,8	197,6	0,6	99 950,9	199,6	223,4	0,7	108 919,9	212,7	243,7	0,7
Belgicko	3 392,3	254,6	252,0	0,7	4 433,8	326,7	332,5	1,0	3 421,3	245,4	256,8	0,7
Bulharsko	129,9	15,1	37,7	0,2	152,8	17,8	43,4	0,2	206,2	22,6	57,9	0,3
Česká republika	368,9	30,1	49,9	0,2	369,2	29,9	49,8	0,2	418,6	32,3	55,4	0,2
Dánsko	4 306,9	687,3	515,9	1,4	4 654,4	725,4	555,4	1,5	4 201,8	637,8	498,4	1,2
Nemecko	6 602,3	70,3	73,8	0,2	5 632,5	59,3	62,8	0,2	5 732,7	58,6	63,5	0,2
Estónsko	17,2	9,9	15,8	0,1	16,5	9,5	15,3	0,1	16,1	8,8	14,5	0,1
Írsko	339,6	62,4	49,5	0,1	327,2	58,9	45,2	0,1	301,2	51,9	40,9	0,1
Grécko	763,5	73,5	83,9	0,4	770,8	75,1	84,6	0,5	808,7	78,9	90,9	0,4
Španielsko	2 980,8	57,5	65,6	0,2	3 699,5	71,0	78,8	0,3	5 409,1	101,3	115,6	0,4
Francúzsko	28 711,0	397,6	388,6	1,2	32 544,5	436,7	442,7	1,4	34 706,0	459,9	473,6	1,4
Chorvátsko	168,7	38,7	61,9	0,3	164,4	38,2	61,5	0,3	213,3	49,6	80,7	0,4
Taliansko	17 596,0	270,3	286,1	1,0	23 610,0	362,3	387,5	1,4	28 936,0	439,6	481,4	1,6
Cyprus	203,2	225,5	245,4	0,9	243,6	268,1	291,5	1,1	265,1	285,9	314,3	1,1
Lotyšsko	30,1	12,5	21,3	0,1	32,1	13,3	22,8	0,1	40,1	16,0	27,9	0,1
Litva	130,8	38,3	73,0	0,3	145,9	41,3	79,1	0,3	173,8	46,6	91,5	0,3
Luxembursko	336,6	462,3	369,0	0,5	394,3	522,1	406,4	0,6	376,7	485,6	384,2	0,5
Maďarsko	297,1	27,7	47,8	0,2	288,2	27,6	48,4	0,2	280,3	25,7	46,0	0,2
Malta	27,5	47,0	62,6	0,2	36,0	59,3	77,6	0,3	40,0	64,7	86,4	0,3
Holandsko	11 777,0	598,7	561,6	1,4	12 148,0	604,1	580,5	1,5	12 631,0	606,3	597,1	1,5
Rakúsko	1 899,9	178,6	180,9	0,5	2 082,9	190,6	196,8	0,5	2 237,4	199,8	212,3	0,6
Poľsko	1 724,6	42,9	79,8	0,3	1 733,8	43,2	81,6	0,3	1 885,6	46,0	88,0	0,3
Portugalsko	435,0	38,6	48,7	0,2	467,9	41,0	51,6	0,2	477,0	40,8	52,4	0,2
Rumunsko	182,8	8,0	18,7	0,1	172,7	7,5	18,1	0,1	270,5	11,6	28,8	0,1
Slovinsko	378,5	165,4	209,8	0,8	423,7	182,8	232,8	0,9	427,3	177,1	230,0	0,8
Slovenská republika	206,3	32,7	47,9	0,2	155,5	24,1	35,4	0,2	167,3	25,2	37,5	0,2
Fínsko	2 039,3	320,7	287,4	0,9	2 282,3	354,3	321,8	1,0	2 429,0	369,0	338,8	1,0
Švédsko	3 263,6	299,1	242,0	0,7	2 968,3	261,6	213,6	0,6	2 847,8	237,1	197,5	0,5

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

2. Výdavky na dôchodky v SR (Programy sociálnej ochrany č. 5, 11, 13, 18, 19, 20, 22)

Dôchodok je vo všeobecnosti pravidelná peňažná dávka vyplácaná za účelom udržiavania alebo podpory príjmu dôchodcu. Nárok na dôchodok je viazaný na podmienku, že poberateľ predtým platil sociálne odvody do poisťovních dôchodkových fondov (resp. dane) v presne stanovenom minimálnom období a výške. Metodika ESSPROS stanovuje 7 kategórií dôchodkov v nasledovných účeloch:

- zdravotné postihnutie (invalidný dôchodok a predčasný dôchodok v dôsledku zníženej pracovnej schopnosti),

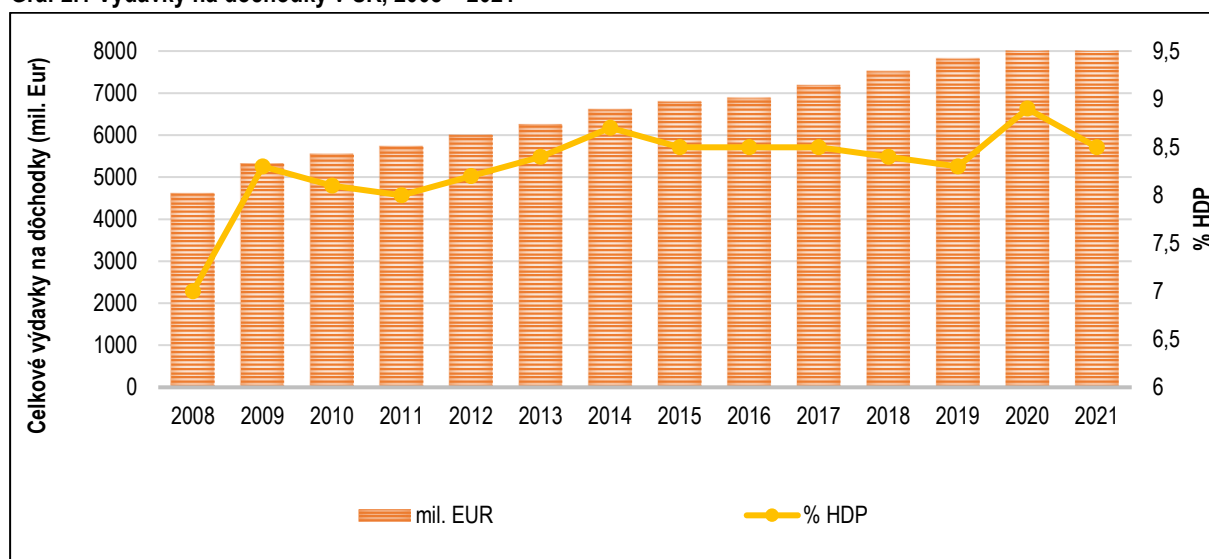
- staroba (starobný dôchodok, predpokladaný predčasný starobný dôchodok, čiastočný starobný dôchodok),
- pozostalí (pozostalostný dôchodok: vdovský, vdovecký a sirotský),
- nezamestnanosť (predčasný dôchodok z dôvodu situácie na trhu práce).

Každá zo 7 dôchodkových kategórií sa ďalej rozdeľuje do dvoch podkategórií, t. j. netestované a testované dôchodky.

Dôchodky a dôchodkové dávky sa vyplácajú najmä v účeloch staroba, pozostalí, zdravotné postihnutie a čiastočne aj v účele nezamestnanosť.

Dôchodkové sociálne dávky sú iné sociálne dávky ako dôchodky vyplácané poberateľom dôchodkov, (napr. jednorazové peňažné alebo vecné dávky, napr. vianočný príspevok k dôchodkom).

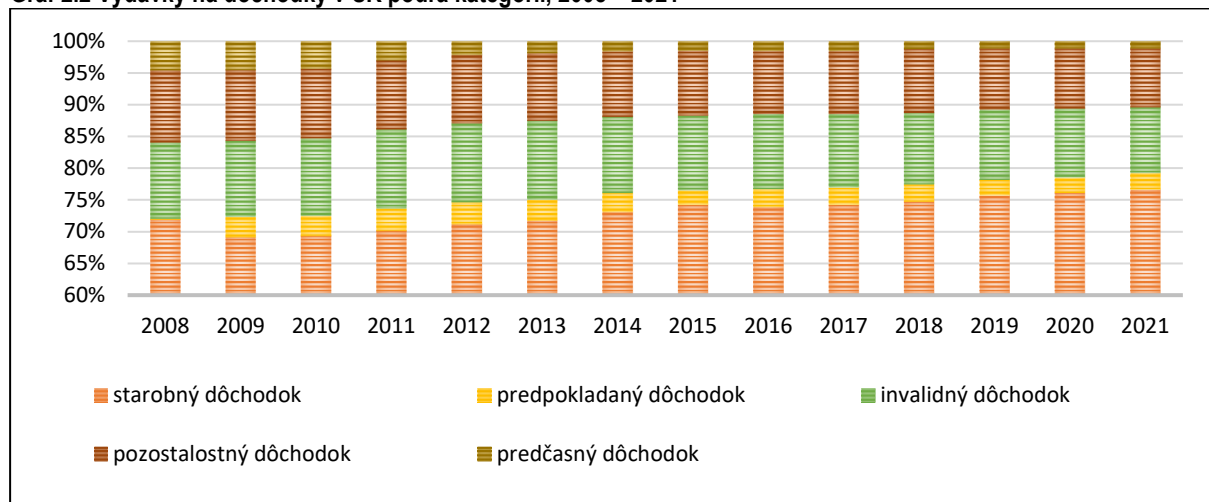
Graf 2.1 Výdavky na dôchodky v SR, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

Celkové hrubé výdavky na dôchodky v roku 2021 dosiahli 8 545,8 mil. EUR, resp. 8,5 % HDP. Na jedného obyvateľa hrubé výdavky na starobné dôchodky v s. c. roku 2010 v roku 2021 predstavovali 1 285,11 EUR. V sledovanom období tvorili najväčšiu časť výdavkov na dôchodky výdavky na starobné dôchodky (minimálne 69,2 % v roku 2009, maximálne 76,6 % v roku 2021; invalidné dôchodky (minimálne 10,4 % v roku 2021, maximálne 12,5 % v roku 2012), pozostalostné dôchodky (minimálne 9,3 % v roku 2021, maximálne 11,4 % v roku 2008) a predčasné dôchodky (minimálne 1,1 % v posledných troch rokoch, maximálne 4,6 % v roku 2008).

Graf 2.2 Výdavky na dôchodky v SR podľa kategórií, 2008 – 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

V tabuľke 3.2 je zobrazené medzinárodné porovnanie výdavkov na dôchodky spomedzi krajín EÚ-27. Medzi krajiny s najväčšími výdavkami na dôchodky patria Nemecko (440 350,9 mil. EUR), Francúzsko (372 792,4 mil. EUR) a Taliansko (297 691,0 mil. EUR). Tieto krajiny majú zároveň aj najväčší počet dôchodcov. Slovensko patrí medzi krajiny s nižšími výdavkami na dôchodky, a v roku 2021 minulo na dôchodky celkovo 8 545,8 mil. EUR, z čoho najväčší podiel tvorili výdavky na starobné dôchodky.

Tab. 2.1 Medzinárodné porovnanie výdavkov na dôchodky podľa kategórií dôchodkov v EÚ-27, k 31. 12. 2021

Výdavky na dôchodky v mil. EUR	Celkom mil. EUR	v tom			
		Starobné dôchodky	Predčasné dôchodky	Invalidné dôchodky	Pozostalostné dôchodky
EÚ - 27 krajín (od roku 2020)	1 882 463,3	1 428 012,8	76 189,6	109 696,6	225 530,6
Belgicko	64 129,9	46 039,9	2,6	10 135,2	7 430,5
Bulharsko	5 527,5	4 371,2	475,1	482,4	198,8
Česká republika	21 234,7	17 602,0	399,4	1 879,8	1 353,6
Dánsko	40 315,5	30 813,5	1 277,8	997,2	679,8
Nemecko	440 350,9	335 775,9	9 940,0	2 630,1	61 086,1
Estónsko	2 515,8	1 503,8	605,9	391,1	15,0
Írsko	19 410,5	15 568,8	0,0	2 640,6	1 201,1
Grécko	29 788,7	24 117,5	0,0	947,0	4 718,0
Španielsko	170 149,9	114 511,4	9 399,8	16 120,9	30 103,5
Francúzsko	372 792,4	307 222,7	0,0	27 172,4	37 481,7
Chorvátsko	5 701,7	3 201,7	906,3	678,4	913,7
Taliansko	297 691,0	200 587,0	38 188,0	11 186,0	45 473,0
Cyprus	2 183,0	1 658,6	128,5	35,3	327,1
Lotyšsko	2 651,2	2 241,5	78,3	287,0	44,4
Litva	4 017,4	3 268,0	125,9	477,8	145,4
Luxembursko	6 959,9	3 878,0	1 312,8	441,4	1 040,1
Maďarsko	10 780,3	8 767,3	866,1	0,0	1 146,9
Malta	972,5	772,0	0,0	45,9	154,4
Holandsko	105 521,0	82 922,0	0,0	14 775,0	7 824,0
Rakúsko	60 917,0	46 758,4	4 062,5	3 586,8	6 482,1
Poľsko	62 521,6	47 343,6	2 791,7	3 962,4	8 220,5
Portugalsko	30 652,5	23 066,2	733,1	2 890,6	3 944,2
Rumunsko	21 266,8	18 602,4	70,5	500,6	1 281,9
Slovinsko	5 230,6	4 150,5	362,2	100,6	522,0
Slovenská republika	8 545,8	6 545,1	225,2	891,8	791,6
Fínsko	33 502,8	27 434,8	1 108,0	2 856,2	1 821,9
Švédsko	57 132,5	49 289,0	3 130,2	3 584,0	1 129,3

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

3. Počet poberateľov dôchodkov s elimináciou duplicity v SR

V súlade s legislatívou Európskeho parlamentu a Rady č. 458/2007 poberatelia dôchodkov sú definovaní ako poberatelia jednej alebo viacerých peňažných pravidelných dávok programov sociálnej ochrany vo väzbe na sedem dôchodkových kategórií (invalidný dôchodok, predčasný dôchodok z dôvodu zníženej pracovnej schopnosti, starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok, čiastočný dôchodok, pozostalostný dôchodok a predčasný dôchodok z dôvodov situácie na trhu práce).

Členské štáty EÚ sú povinné poskytovať údaje o poberateľoch dôchodkov od roku 2008 (údaje za rok 2006). Cieľom modulu o poberateľoch dôchodkov je poskytnúť celkový počet príjemcov (bez dvojitého započítania):

- pre každé zo 7 kategórií dôchodkov,

- pre každý zo štyroch účelov obsahujúcich tieto kategórie (invalidita, staroba, pozostalosť a nezamestnanosť),
- pre účely staroba a pozostalí,
- pre agregáciu štyroch účelov na úrovni spolu (bez dvojitého započítania poberateľov dôchodkov).

Poradie krokov pri eliminácii dvojitého započítania poberateľov dôchodkov:

1. Na úrovni položky vo vnútri programu.
2. Na úrovni individuálnej dôchodkovej kategórie medzi programami.
3. Na úrovni položky medzi netestovanými a testovanými subkategóriami.
4. Na úrovni vo vnútri účelu.
5. Na úrovni medzi účelmi (staroba a pozostalí).
6. Na úrovni úhrnu poberateľov dôchodkov.

Do kategórii poberateľov dôchodkov a do celkového úhrnu dôchodcov (bez dvojitého narátavania) sú zahrnuté údaje za programy sociálnej ochrany 5 (Štátna sociálna podpora), 13 (Sociálne poistenie - silové zložky), 18 (Starobné poistenie) a 19 (Invalidné poistenie). Dôchodkové dávky vyplácané jednorazovo nie sú považované za dôchodky. Poberatelia dôchodkov zo sporivých dôchodkových programov (20 - Dôchodkové sporenie a 11 - Doplnkové dôchodkové sporenie) nie sú zahrnutí v sumárnych údajoch z dôvodu, že tieto dôchodky sú vyplácané na základe individuálnych zmlúv.

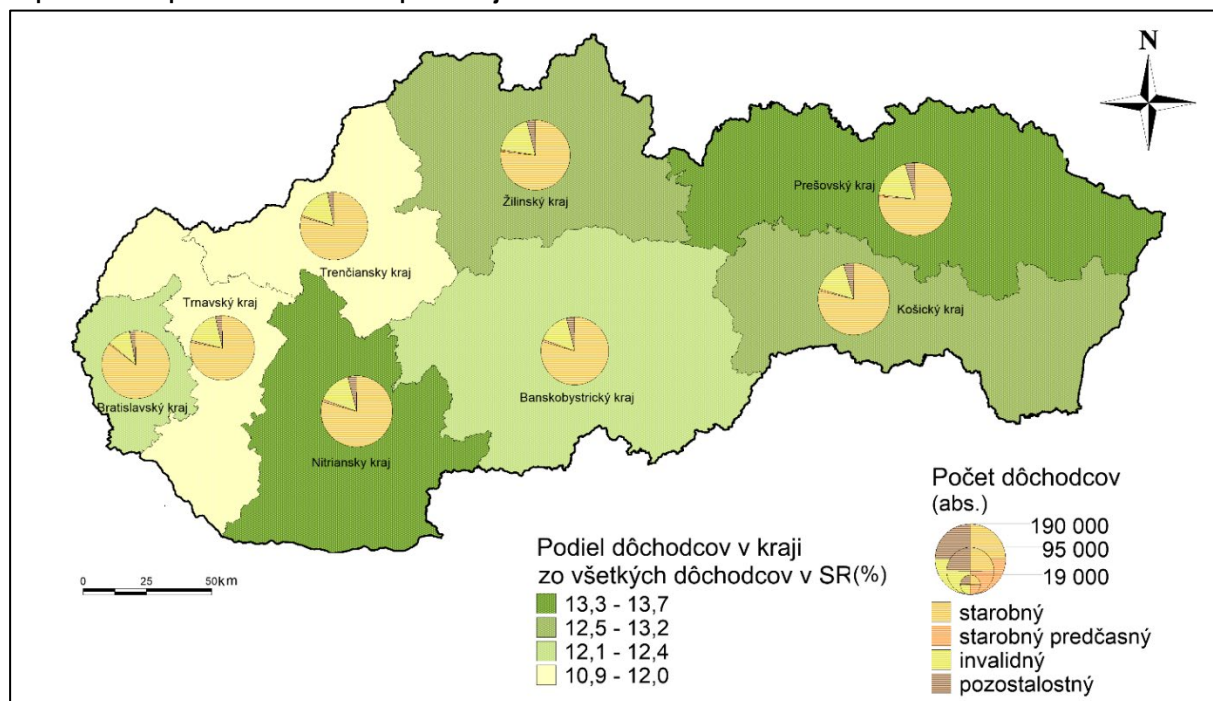
Tab. 3.1 Počet poberateľov dôchodkov (bez viacnásobného narátania) podľa kategórií dôchodkov v SR, k 31. 12. 2018 – 2021

Ukazovateľ	2018			2019			2020			2021		
	Spolu	Ženy	Muži	Spolu	Ženy	Muži	Spolu	Ženy	Muži	Spolu	Ženy	Muži
Poberatelia dôchodkov - úhrn	1 475 667	859 086	616 581	1 450 159	845 154	605 005	1 905 141	1 125 942	779 199	1 803 968	1 117 740	686 228
Poberatelia invalidných dôchodkov	261 947	130 118	131 829	256 376	128 062	128 314	301 387	152 332	149 055	294 841	147 608	147 233
Poberatelia starobných dôchodkov	1 111 545	676 047	435 498	1 090 045	662 700	427 345	1 201 770	655 500	546 270	1 413 791	915 328	498 463
Poberatelia očakávaných starobných dôchodkov	23 757	1 618	22 139	23 433	1 572	21 861	21 831	1 634	20 197	23 727	2 000	21 727
Poberatelia pozostalostných dôchodkov	381 512	323 678	57 834	369 758	311 728	58 030	366 876	310 886	55 990	365 112	308 384	56 728
Poberatelia predčasného dôchodku z dôvodov trhu práce	16 794	5 326	11 468	16 437	5 125	11 312	13 278	5 590	7 688	12 591	5 461	7 130

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky – ESSPROS

V roku 2021 medziročne poklesol celkový počet poberateľov dôchodku o viac ako 5 %. Oproti roku 2020 poklesol počet mužov (poberateľov dôchodkov) z 779 199 na 686 228 v roku 2021. Medziročný pokles môžeme sledovať aj u invalidných dôchodkov, a to o viac ako 2 %. Najviac poberateľov dôchodkov bolo aj v roku 2021 vo funkcii staroba, konkrétne 1 413 791 poberateľov, čo predstavuje 78,4 % zo všetkých poberateľov dôchodkov. Títo spolu s poberateľmi očakávaných starobných dôchodkov medziročne vzrástli. Pri poberateľoch starobných dôchodkov o 17 % a pri poberateľoch očakávaných starobných dôchodkov o 8 %.

Mapa 3.1 Podiel počtu dôchodcov v SR podľa krajov v roku 2021

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Na mape 2.1 sú zobrazené počty dôchodcov na Slovensku v krajoch. Najväčšie zastúpenie dôchodcov je v Prešovskom kraji (13,7 %) a v Nitrianskom (13,37 %), nasleduje Košický (13,3 %) a Žilinský kraj (12,7 %). Čo sa týka štruktúry podľa druhu dôchodkov, najväčšie zastúpenie majú poberatelia starobných dôchodkov najviac ich je v Nitrianskom kraji (147 123) naopak najmenej v Trnavskom kraji (118 086).

Z medzinárodného hľadiska, už spomínané prvé tri krajiny s najvyššími výdavkami na dôchodky, sú zároveň krajiny, ktoré majú najväčší počet dôchodcov. Ide o Nemecko (23 645 214), Francúzsko (20 922 976) a Taliansko (15 682 545). Slovensko malo v roku 2021 celkovo 1 803 968 dôchodcov. Čo sa týka štruktúry dôchodcov, tá je vo všetkých krajinách EÚ-27 podobná, najväčší počet dôchodcov poberá starobné dôchodky, druhými najpočetnejšími dôchodcami sú v 22 krajinách poberatelia pozostalostných dôchodkov (okrem Bulharska, Estónska, Írska, Lotyšska a Holandska) a následne sú to poberatelia invalidných dôchodkov.

Tab. 3.2 Medzinárodné porovnanie počtu poberateľov dôchodkov podľa kategórií dôchodkov v EÚ-27, k 31. 12. 2021

Počet dôchodcov	Celkom	v tom			
		Starobné dôchodky	Predčasné dôchodky	Invalidné dôchodky	Pozostalostné dôchodky
Belgicko	:	:	:	:	:
Bulharsko	2 058 098	1 610 200	92 103	248 962	113 957
Česká republika	2 955 977	2 445 378	65 732	377 088	668 864
Dánsko	1 488 280	1 062 234	72 379	66 314	113 862
Nemecko	23 645 214	19 434 573	467 929	590 461	5 910 694
Estónsko	430 209	220 243	96 425	106 894	6 647
Írsko	1 085 518	684 228	0	214 080	187 210
Grécko	2 419 479	1 942 682	:	108 173	594 398
Španielsko	10 006 553	6 582 849	371 403	1 158 219	2 861 600
Francúzsko	20 922 976	:	:	3 771 096	4 394 000
Chorvátsko	1 232 601	687 832	205 981	107 368	231 059
Taliansko	15 682 545	10 707 828	1 684 264	1 581 753	4 314 396
Cyprus	172 040	136 891	9 209	11 216	33 866
Lotyšsko	572 633	443 631	11 529	103 792	15 832
Litva	919 081	691 595	24 832	149 096	252 999
Luxembursko	212 166	125 510	31 015	18 496	49 649
Maďarsko	2 105 080	1 835 847	161 081	:	731 976
Malta	100 005	75 573	0	7 990	17 609
Holandsko	4 391 100	3 577 900	:	789 800	573 800
Rakúsko	2 543 271	1 990 127	115 018	194 217	579 676
Poľsko	10 470 023	7 331 354	748 315	1 012 983	1 322 424
Portugalsko	2 888 340	2 165 246	148 164	240 010	859 019
Rumunsko	5 043 972	4 055 197	11 971	169 751	505 993
Slovinsko	666 302	500 093	42 770	21 870	151 505
Slovenská republika	1 803 968	1 413 791	23 727	294 841	365 112
Fínsko	1 621 433	1 333 995	116 136	187 819	232 845
Švédsko	2 765 487	2 234 598	231 782	256 926	271 077

Zdroj: Eurostat – ESSPROS

4. Zdroje údajov a informácií:

- [1] AZÚ: Sociálna poisťovňa, zdravotné poisťovne, Inštitút sociálnej politiky
- [2] Rezortné zisťovania MPSVR SR
- [3] Ročné zisťovanie v zariadeniach sociálnych služieb, ŠSTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
- [4] Ročné zisťovanie „Náklady práce“, ŠSTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
- [5] Výberové zisťovanie v neziskových organizáciách, ŠSTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY
- [6] Administratívne zdroje údajov: MF SR, MO SR, MV SR, MDVRR SR, MS SR, Daňové riaditeľstvo, prevádzkovatelia MHD a prímestskej dopravy, Železnice Slovenskej republiky, samosprávne kraje Slovenskej republiky, obce a mestá SR, Migračný úrad MV SR, dôchodkové správckové spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti
- [7] Európska komisia - verejná databáza EUROSTAT-u (Eurobase)
<http://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/overview>

5. Literatúra:

- [1] European system of integrated social protection statistics - ESSPROS, Manual and user guidelines, 2019 edition,
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/10295301/KS-GQ-19-014-EN-N.pdf/e7c8c019-944c-1c71-ae5-1ffc8ce45200?t=1575969094000>
- [2] ESSPROS publikácie
<http://ec.europa.eu/eurostat/web/social-protection/publications>
- [3] Správa o sociálnej situácii obyvateľstva za rok 2021, MPSVR SR
<https://www.employment.gov.sk/sk/ministerstvo/vyskum-oblasti-prace-socialnych-veci-institut-socialnej-politiky/spravy-socialnej-situacii-obyvatelstva/nova-web-stranka.html>
- [4] Publikácie k ESSPROS štatistike
https://slovak.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/demography/social/publications!/ut/p/z1/jZDNDolwEIQfqUPBAsECoTRp0FL-7MVwMiSKHozPbyVeKexts9_s7gyxZCB2Hj_TbXxPz3m8u_5i2VXHMsmygCM5xICsTA0BICU9AuQC15GsQISJQ6QvGzrVlcheEjsHj1WimOfvjBnytNI5Mf6VEA2OU2MYhQIFv3aWLANvQN23fcA1m-vJ3ZBuNbaqK6D6Kj7IAwEqtZtdgf8EW8dcR6U_iF5Le5tcHF9Hq0rgZMcpJfH0sjUg!!/dz/d5/L2dJQSEvUUt3QS80TmxFL1o2X1E3SThCQjFBMDg1NzAwSU5TVTAwVIMwME4w/

ISBN 978-80-8121-869-9 (online)

www.statistics.sk